

Poština plačana pri
pošti Slovenj Gradec
Cena 2,90 €

naslovna tema

Austrofoma 2007

kmetijstvo

Na Koroškem pečemo kakovosten kruh

intervju

Danica Ramšak

spominjamo se jih

Ivan Uršič

Ida Robnik

Austrofoma je ena izmed največjih evropskih predstavitev gozdarske mehanizacije in novosti na tem področju, ki jo organizira država Avstrija vsaka štiri leta. Letos je bila med 9. in 11. oktobrom v samostanskih gozdovih Heiligenkreuz, ki ležijo ca. 30 km zahodno od Dunaja. Te atraktivne predstavitve najnovjših pridobitev gozdarske tehnologije se je udeležilo veliko število

jeli skupaj z vstopnim materialom. Na sedem kilometrov dolgi poti smo se razgubili po skupinah ali pa si je vsak po svoje ogledoval zanimivosti, ki so ga pritegnile. Na začetku predstavitvenega prostora so razstavljali proizvajalci drobne gozdarske opreme in oblačil ter gojitelji drevesnih sadik in zaščitnih elementov za sadike. Med temi ekspo-

nati smo lahko opazili, da so proizvajalci veliko pozornosti namenili tudi dizajnu, tako pri zaščitnih oblačilih kot pri raznih drobnih pripomočkih, kot so vrvi, orodja in zaščitni tulci za sadike.

Po gozdni poti navkreber smo srečevali delovne stroje, impozantne traktorje s priključki za vlekohlodov, nakladalne naprave in prikolice.

Največ pozornosti so pritegnili harvesterji različnih velikosti, to so stroji za posek, kleščenje, krojenje in zlaganje obdelanih hlovdov. Kljub svoji velikosti so neverjetno gibljivi, okretni in natančni pri določanju smeri poseka drevesa. Sposobni so za delo na ekstremnih terenih. Gradbinci oziroma načrtovalci gozdnih cest in poti so si z zanimanjem ogledovali priključke za izgradnjo le-teh, pripete na traktor z ogromnimi kolesi

Člani Koroškega gozdarskega društva pred vstopom v razstavno območje gozdov Heiligenkreuz

Oprema – obvezne čelade

Naše gozdarke Jerneja, Suzana in Zdenka so se najprej ustavile pred razstavljenimi sadikami.

obiskovalcev s celega sveta, med njimi tudi petdeset članov Koroškega gozdarskega društva Slovenj Gradec.

Organizator je na ogled postavil gozdarsko mehanizacijo, razprostrto na ca. 4,5 ha v naravnem okolju, kjer so si obiskovalci lahko ogledali neposreden prikaz dela posameznega stroja.

Pred vstopom v razstavno območje smo se obiskovalci opremili s primerno obutvijo in obvezno čelado, ki smo jo pre-

Počitek na polovici poti

Ob Woodyju

Spravilo z žičnico – golosek

Konjska vprega za spravilo je na določenih terenih še vedno aktualna.

ali gosenicami. V tem sklopu so bili razstavljeni tudi stroji za sanacijo zemljišč po goloseku in pripravi tal za travnike in pašnike. Koroški gozdarji pa so se z zanimanjem ustavili in se fotografirali pred traktorjem Woody, ki je svoje rojstvo doživel v naših delavnicah nekdanje enote Transport in servisi, pozneje pa ga je izpopolnil samostojni podjetnik Roman Pogačar, ki ga je na sejmu tudi predstavljala.

Na treh kolesih

Na terenu je bilo postavljenih tudi nekaj gozdarskih žičnic, s katerimi so demonstrirali spravo lesa s težko dostopnih terenov. Mnogi so se zanimali za mehaniziran razrez drvi. Na koncu so bili razstavljeni še gozdarski kamioni, opremljeni z dvigali, in prikolice. Kot zanimivost smo si lahko ogledali tudi delovnega konja, opremljenega z vprego za spravo lesa, ki ga ponekod še danes uporabljajo za delo v gozdu. Med potjo po razstavnem območju smo opazovali tudi gozd. Informacijo o teh gozdovih in načinu gospodarjenja z njimi smo dobili že na avtobusu. Kot je omenjeno že v uvodu, s temi gozdovi gospodarja Gozdna uprava samostana Heiligenkreuz na površini 4.800 ha, od tega je 95 % gospodarskega gozda, ostalo so varovalne gozdne površine. Gozdovi

se razprostirajo na nadmorski višini med 270 in 611 metrov, tvori pa jih 51 % listavcev in 49 % iglavcev. Glavna drevesna vrsta je bukev, 37 %, smreke je 20 %, bora 24 %, ostalo pa so druge drevesne vrste. Kot drugod v Evropi imajo tudi tu problem z izumiranjem jelke. Kljub primerni talni podlagi je odstotek jelke v strukturi v zadnjih desetletjih od 25% padel na 1 %. Pred časom so poskušali jelko nadomestiti z duglazijo, vendar pa so to kasneje opustili. V naslednjih dvajsetih letih nameravajo povečati delež listavcev na 60 %, in sicer pretežno z naravno obnovo. Sajanje so v zadnjih dvajsetih letih zmanjšali od 150 000 do 200 000 sadik na 30 000 do 40 000 letno, od tega

Za vsak teren

Harvester v ležečem položaju

je polovica macesna. Obhodnja pri iglavcih je 70 do 80 let, pri listavcih pa 100 let. Teren je položen do srednje strm, geološka podlaga so fliš in peščeni nanosi. Odprtost gozdov z gozdnimi cestami je 41 m/ha in ne načrtujejo več novogradenj. Območje je razdeljeno na sedem revirjev, ki jih obvladujejo en Forstmeister (vodja krajevne enote), dva gozdarja (revirna), en gozdni čuvaj ter pogodbeno še en gozdar. Lastnih delavcev za proizvodnjo nimajo, večino sečnje izvedejo s kolesnimi harvesterji srednje velikosti; 70 % v mesecih med novembrom in koncem meseca marca. Sečne poti načrtujejo na vsakih 20 m. Ne delajo na akord. Letno sekajo 35 000

m3, od tega je 50 % končnega poseka, 50 % pa redčenje. Poleg proizvodnje gozdnih sortimentov imajo še druge vzporedne dejavnosti, med njimi žagarstvo. Na svoji žagi letno razrežejo 25 000 m3 okroglega lesa. Lovsko dejavnost izvaja na 90 % njihove površine najemnik. Med pomembnimi dejavnostmi kaže omeniti proizvodnjo toplotne energije na osnovi biomase - sekancev. V tem kraju je najstarejša avstrijska toplarna iz leta 1983. In nazadnje - del prihodka prinese turistična dejavnost. Samostanski gozdovi so preprejeni s 40 km jahalnih in 25 km kolesarskih poti. S temi informacijami, ogledu razstavljenih strojev, zelo drugačnih gozdov od naših, mislim glede na goloseke, smo odšli vsak s svojimi vtisi.

Informativni gozdarski storži v septembru

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Za nami je september, ki je bil vremensko zelo pester pa tudi zelo jesenski. Tako kot je bila letošnja pomlad bolj hitra, tako je pohitela tudi jesen. Sadjarji so pričeli obirati drevesne plodove prej kot ponavadi, gobarji so bili presenečeni nad nekaterimi poznojesenskimi gobami pa tudi ptice selivke so se nenadoma odpravile v toplejše kraje. Statistično je bila poprečna mesečna minimalna temperatura okoli 8° C, maksimalna poprečna pa okoli 17° C. Čeprav je med Pohorjem, Peco in Smrekovcem v septembru v kombinaciji z delno oblačnostjo prevladovalo

jasno do delno jasno vreme, se je zaradi prehodnih deževnih (tudi nevihtnih) dni zrak ohladil v začetku meseca (5., 6.), od 18. do 25. in zadnje tri dni. V dolini se je ohladilo v jutranjih urah do 4° C (21. in 22.), najvišje jutranje temperature pa so se dvignile tudi do 14° C. Korošci smo si lahko pregreli svoje ude na soncu, ki je za nekaj ur segrelo zrak celo do 24° C (od 14. do 16. 9.). Svoje zobe pa je v jesenskem mesecu že pokazala zima. Vrhovi gora so bili prvič beli na nadmorski višini nad 1300 m 6. septembra. Po padavinsko obilni deževni fronti 17. in 18. septembra, ko

so zelo močni nalivi zapolnili struge potokov in rek širom po Sloveniji, predvsem pa na območju Železnikov, so bile zasnežene planine nad 1600 m n. m., med njimi tudi Peca. Omenjeno neurje je povzročilo veliko škodo (poplavljanje in rušenje hiš, zemeljski plazovi, odnašanje cest), zahtevalo pa je tudi človeška življenja. Korošci smo jo tokrat dobro odnesli. Hudourniki in odvečna padavinska voda z negozdnih površin so povzročili poškodbe na gozdnih in ostalih cestah. Tokrat smo bili fizično odrezani od Ljubljane, saj je bil zaradi poplavljenih cest preki-

njen promet do Velenja. Tretjič je sneg pobelil planine okoli 2000 m n. m. 29. in 30. septembra; Julijske Alpe bolj kot Karavanke. Na Triglavu naj bi tokrat zapadlo več kot pol metra snega.

Ohladitve v septembru pa niso vplivale na delovni ritem gozdarjev in ostalih, ki delajo in uživajo v gozdnem prostoru. Lepo vreme je pripomoglo, da smo gozdarji javne gozdarske službe bili intenzivno zaposleni. Prezvemi del na terenu v zasebnih in državnih gozdovih se zaključujejo in birokracija zahteva od nas vse več časa.

Zelo pa so nas zaposlili tudi podlubiki, ki so v septembru ponovno pokazali svoja bivališča. **Število žarišč lubadark se je tudi v območni enoti Slovenj Gradec povečalo.** Največ sušičnega drevja zaradi prekomerne namnožitve lubadarjev je v gozdovih Krajevne enote Dravograd. Najbolj so na udaru smreke na njim neustreznih rastiščih na prodnati terasah in pobočjih ob Dravi in nad njo ter v bližnji okolici Otiškega Vrha. Posamezni kmetje nad Otiškim Vrhom se zaradi nenadnega in obilnega sušenja smrek (tudi mladovja) v domačem gozdu čutijo ogrožene. Po njihovem mnenju naj bi bil vzrok za prekomerno namnožitev podlubnikov v lesnih skladiščih lesnih industrijskih podjetij. Za nastalo škodo v gozdu želijo odškodnino (občinsko ali državno) in oprostitve plačevanja davka od katastrskega dohodka na po ujmah in naravnih škodljivih prizadetih gozdnih parcelah. Novi zakon o dohodnini te oprostitve za obdobje pet ali celo več let ne odreja. Gozdarska stroka bo nadaljevala s svojimi aktivnostmi in poskrbela za

preventivno varstvene ukrepe v teh gozdovih in za sanacijo teh žarišč.

25. septembra si je v spremstvu domačih gozdarjev (Vlado Petrič – vodja KE Dravograd, Luka Zajec – revirni gozdar revirja Trbonje, pisec storžev) ogledal poškodovani gozd in se seznanil s težavami, katere imajo zaradi podlubnikov in letošnjih marčevskih snegolomov pri Rožiču nad Otiškim Vrhom, Jošt Jakša, ki je glavni za varstvo gozdov na Zavodu za gozdove Slovenije.

V septembru smo v OE Slovenj Gradec zaključili popise poškodovanosti gozdov na stalnih vzorčnih ploskvah (4 x 4 km mreža). Z vzorčenjem tal na 8 x 8 km mreži velikoprostorskega popisa poškodovanosti gozdov in gozdnih ekosistemov so nadaljevali gozdarski strokovnjaki Gozdarskega inštituta Slovenije.

V slovenskih gozdovih je zaposlenih vse manj domačih gozdnih delavcev. Ostajajo le tisti, katerim je gozd prirasel k srcu in so z njim trdno povezani vse življenje. **Med njimi je bil tudi**

Jože Štifter, gozdni delavec v črnjanskih gozdovih. Veselil se je že zaslužene upokojitve, pa je ne bo dočakal. Pri delu, ki ga je imel najrajši, se je 12. septembra smrtno ponesrečil.

V Štanjelu na Krasu, idiličnem majhnem mestu, smo se sestali gojitelji in gojiteljice gozdov iz vseh 14 območnih enot Zavoda za gozdove Slovenije. Na redni strokovni seji smo obdelali sprotne gojitvene in varstvene zadeve. Praktični del strokovnega srečanja je potekal na lansko leto nastalem požarišču Šumka, velikem čez 700 ha. Vodja OE Sežana Milan Race in vodja odseka za gojenje in varstvo gozdov na kraškem gozdnogospodarskem območju Boštjan Košiček sta prisotne seznanila s sanacijskim načrtom požarišča. Posek večjega dela ožganih in sušičnih dreves na gozdnih površinah z drobno posestviijo so izvajalci izvedli s pomočjo strojne sečnje. Vso posekano lesno maso spreminjajo v sekance za kurjavo. Po sanacijskem načrtu bo potekala sanacija več let. V večjem delu bodo sejali z rastišču primernimi semeni oz. vrstami (predvsem

želod hrasta cer). Ugotavljajo, da divjad kljub zaščiti povzročila prevelike poškodbe na sadih. Večjo površino bodo tudi ogradili z ograjo, del požarišča pa so pustili nedotaknjen. Da je narava sama najboljši zdravnik za celjenje ran, povzročenih v gozdnem prostoru, se lahko prepričamo tudi na tej gozdni rani. Že v prvem letu po požaru so iz osiromašenih tal pognale najrazličnejše pionirske grmovne in drevesne vrste, med njimi je najštevilčnejša akacija. Zanimive bodo tudi reakcije narave na po strojni sečnji »pomete-nih« občutljivih kraških tleh.

V okviru občinskega praznika Občine Muta je bila oprta nova gozdna učna pot na Grašini, katera je nastajala pod strokovnim vodstvom mentorice študijskega krožka Jerneje Čoderl in njenih varovancev. Svečana otvoritev je potekala 22. septembra. Obiskovalci bodo na novi gozdni učni poti spoznavali gozdni prostor, ki je dajal in še daje številnim družinam prepotrebni kruh. Nastanek poti je v veliki meri s finančnim deležem podprla Občina Muta.

Gozdne učne poti

— Drago Zagorc, univ. dipl. inž. —

Pred leti, ko sem prestopil v zadnjo fazo življenja na tem svetu in nehal delati, so mi kolegi podarili lepo mapo z zloženkami gozdnih učnih poti na koroškem gozdnogospodarskem območju. Prelepo darilo, ker sem te poti v naslednjih letih večkrat prehodil z ženo, vnuki, prijatelji in sam. Nazadnje sva jo z ženo mahala po stezah nad Vuzenico, po Gozdni poti Pistrov grad. Te poti, ki so namenjene šolarjem, da bodo poznali drevesa in imeli radi gozd, rekreativcem, da jih pretečejo v čim krajšem času in čim večkrat, »nordijcem«, da jih prepikajo s palicami, in nam »penzionistom« in drugim čisto navadnim sprehajalcem, da se nadihamo svežega zraka, najdemo malo miru in se prepustimo mislim in vnuikom, so zagotovilo, da bomo preživeli prijetno in mirno urico v lepem okolju. One

so naše zadovoljstvo in mi obiskovalci njihov smisel. Zato so se ohranile, desetletja že živijo z nami in nas razveseljujejo. Ker pa nobena stvar ni popolna in dokončna, tako da bi bili vsi in z vsem zadovoljni, namenjam te vrstice – z največjim spoštovanjem njihovim mamam in očetom, ki so jih zamislili in naredili, botrom in botricam, ki so jim s takšno in drugačno podporo pomagali na svet, in skrbnikom, ki jih vzdržujejo in za nami pospravijo –, nekaj misli ali predlogov, kakor že hočete, temu, da bi bilo nam na njih še lepše in da bi jih lažje našli.

Vodnik. Zavod za gozdove Slovenije bi moral izdati vodnik, v katerem bi bile na kratko opisane vse gozdne učne poti v Sloveniji. Na internetu, kjer so predstavljene Območne enote

Zavoda za gozdove Slovenije je nekaj že narejenega, niso pa še vse Območne enote predstavile svojih poti in tudi niso vse predstavljene tako, da bi lahko videl, kje se pot nahaja (se začne), jo našel in šel po njej.

Začetek učne poti. Velika hiba nekaterih gozdnih učnih poti je, da je težko najti njihov začetek. Predlagam, da bi bila v središču kraja, najraje kar pred TIC (turistični informativni center), tabla, na kateri bi bila predstavljena pot in še posebej, kako priti do njenega začetka in kje lahko dobimo zloženko in druge informacije o njej.

Bonton. Na začetku poti naj bi nas informacijska tabla obvestila o poti in tudi o tem, kako se je treba na poti obnašati, kako je z odpadki, kričanjem in vse te stvari. Prav nič ne bi bilo narobe, če bi iz Zakona o gozdo-

vih povzeli, kako je z gibanjem v gozdu, nabiranjem gozdnih sadežev, zdravilnih zelišč in gob, parkiranjem v gozdu, vožnjami z motorji, »terenci« in z motornimi sanmi, kako je treba s psi in podobno.

Markacije. V pravopisu piše, da je markacija barvno znamenje za označevanje poti do turističnih točk. Za markacije na gozdnih učnih poteh služijo pogosto kar informacijske tablice, ki so bolj redke, na križiščih pa se lahko zgodi, da nas ne usmerijo, kamor bi bilo treba. Nekatero čisto prave markacije pa imajo varovalno barvo, da jih včasih tudi kar spregledamo. Moj predlog je, da bi bila za vse gozdne učne poti enotna markacija, enostavna, lepo oblikovana in dobro vidna, da pove obiskovalcu, da je na pravi poti in mu pokaže smer.

Steze. Gozdne učne poti morajo teči po stezah in vlakah, kot hudič križa pa bi se morale izogibati cest. Prijazno do starejših, ki jim navkreber že ne gre več najbolje in ki vodijo po poti male otroke, bi bilo, da bi bila kakšna pot tudi po ravnem ali vsaj zelo položna.

Počivališča in razgledišča. Seveda ni namen poti, da bi nas kar naprej poučevala in silila k razmišljanju o gozdu. Včasih naj bi nas popeljala do lepega

razgledišča, kjer bi uživali v lepem razgledu, si na klopici od-dahnili, se pokrepčali, prebrali pesmico ali kar malo zadremali. Piknik napravam in objektom za množični obisk pa bi se morali odpovedati.

Vpisna knjiga. Tisti, v katerih je nekaj tekmovalnega duha, se radi vpisujejo v spominske knjige, pogledajo, kateri od njihovih znancev je že hodil po njej, poiščejo, kdaj so jo zadnjič obiskali in vanjo zapišejo svoje

vtise. Zakaj jim ne bi napravili veselja? Pa še zvedeli bi, koliko obiskovalcev je pot obiskalo.

Financiranje. Na Obirju so napravili lepo naravoslovno pot, ob Kapelski koči je obširna obrazložitev pridobivanja svinčeve rude v preteklih stoletjih, obvestilne table so v nemškem in slovenskem jeziku, del sredstev je prispevala EU; zanimiv vir sredstev, možnost tudi za nas.

Na gozdno učno pot ne bi bilo

treba gledati kot izključno na nekakšno učilnico v naravi, kjer nas želijo seznaniti zgolj z drevesnimi vrstami (po slovensko in latinsko), živalmi, s funkcijami gozda, kulturno dediščino in te stvari. Pot naj bi bila tudi ali predvsem prijazno povabilo k lepemu doživetju gozda, kot obisk dobrega prijatelja, kot prostor, kjer lahko srečaš dobro misleče sorodne duše in kamor se znova in znova vračaš.

Predstavitev strojev za proizvodnjo lesne biomase

Boris Ranc

Na kmetiji Petri na Zelenbregu je 11. avgusta 2007 podjetje iz Verja pri Medvodah s sodelovanjem s Petrijevimi predstavilo stroje in naprave za pridobivanje in rabo energije iz obnovljivih virov – lesne biomase.

Nordian, d. o. o., je glavni uvoznik in zastopnik proizvajalcev iz Finske in obsega kompletno paleto strojev – zanesljive in praktične opreme za koriščenje lesne biomase. Predstavljeni so bili stroji, ki so sposobni proizvesti ustrezno obliko lesne biomase iz večine lesa, ki raste v slovenskih gozdovih, in sicer:

- iz programa sekalnikov JUNKKARI je bil predstavljen model HJ-260 GT, zmogljivosti do 30 m³/h in premera debla do 25 cm. Stroj je zelo robusten in enostaven za uporabo in vzdrževanje, ima lasten hidravlični sistem ter elektronsko regulacijo doziranja glede na obremenitev. Potrebna moč traktorja je 40 KM, optimalna pa 90 KM. Dolžino sekancev se regulira v območju 3 do 18 mm. Stroj odlikuje posebna konstrukcija, ki omogoča do 20 % manjšo porabo energije;

- program strojev za proizvodnjo polen je predstavil najmanjši stroj iz te serije PALAX COMBI –M II, ki sprejme debla do 28 cm premera, iz katerih izdeluje polena dolžine 25 do 50 cm. Stroj odlikuje

krožna žaga premera 750 mm s karbidno trdino, ki omogoča 1000 m³ brez brušenja;

- široko paleto strojev za cepljenje drv BINDERBERGER je predstavil ležeči cepilni stroj GIGANT-30, ki zmora sam dvigniti metrski hlood premera do 80 cm in ga v enem hodu razcepiti na 6 delov – tudi najtrši grčav les listavcev ni ovira.

S predstavljenimi stroji sta demonstratorja Boris in Štefan

obiskovalcem nazorno prikazala moderen in učinkovit način priprave lesne biomase, obnovljivega vira energije prihodnosti, ki ga je tudi v koroških gozdovih v izobilju.

Po praktičnem prikazu na dvorišču kmetije smo sedli v izbo domačije, kjer je sledil še teoretični del pridobivanja informacij o prikazanih strojih in pečeh VETO. To so omevalni sistemi finskega proizvajalca moči od 30 do 640 kW. Odlikujeta jih enostavnost

in univerzalnost glede izbire goriva (sekanci, peleti, briketi, žagovina, žito) in glede prilagodljivosti različnim primerom vgradnje. Popolnoma ustrezajo evropskim predpisom, v največji meri zagotavljajo udobje uporabnika in varujejo okolje.

Enotna je bila ocena, da je lesna biomasa prava rešitev, ki obenem predstavlja zanesljiv domači vir energije in varuje okolje – tega se je treba lotiti raje danes kot pozno.

Osnove ogrevanja

Ekološka kmetija Utek

Martina Cigler, abs. agr.

Kmetija leži v čudoviti okoli-
ci Strojne na nadmorski viši-
ni 850 do 1000 m. Imajo po
večini strme lege in še vedno
veliko dela opravijo ročno. Go-
spodar Vinko in gospodinja
Terezija povesta, da je to kme-
tija s tradicijo, njen obstoj pa
sega nekaj stoletij nazaj.
Imajo 22 ha gozda in 14 ha
travnikov. Redijo 13 glav go-
vedi in okoli 30 koz ter 5 pra-
šičev.

Poljščin ne pridelujejo veliko,
le krompir in peso za svinje,
saj so izredno strme lege ovira
za pridelovanje.

V sadovnjaku imajo 30 visoko-
debelnih starih sadnih sort,
ter 46 novejših. Iz sadja stis-
nejo okusen mošt, ki ga pride-
lajo okoli 2000 litrov, skuha-
jo pa tudi nekaj žganja.

Z ekološkim načinom kmeto-
vanja sta gospodar in gospo-
darica zadovoljna. Vanj sta se

vkjučila leta 2007 in bosta še
vztrajala. Gospod Vinko meni,
da je problem le pri neurejenih

odkupih. Certifikat za eko-
loško pridelavo imajo za vse,
tudi za zajce.

Terezija in Vinko

Nova hiša

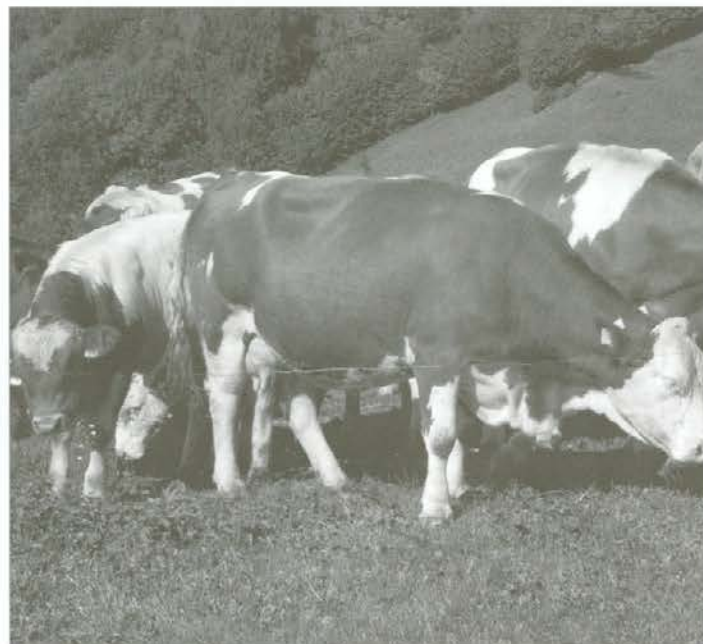
Kaščo so okrasili z nekoč uporabnimi predmeti.

Koze na prostem

V hlevu

Govedo na paši

Mednarodni dan odprtih vrat ekoloških in biodinamičnih kmetij

Nataša Konečnik Vidmar

V nedeljo, 30. septembra 2007, je potekal mednarodni dan odprtih vrat na slovenskih ekoloških in biodinamičnih kmetijah, ki ga je organizirala Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije. Obiskovalcem je odprlo vrata dvaindvajset ekoloških kmetij iz vseh slovenskih regij. Obiskovalci so si naredili prijeten izlet na eni izmed kmetij,

ki so odprle vrata in ponudile vodene ogledne po svoji domačiji, prikazale svoje dolgoletne izkušnje in popeljale v svet kmečkega načina življenja. Nepozabni dan na posamezni od izbranih ekoloških kmetij je bil pri vsaki gostiteljici obarvan v slogu njene dejavnosti. Nekatere poznajo pot od »ovce do puloverja«, druge »od set-

ve žit do dišečega kruha« ali pa od »cvetočega lana do puloverja za zimske dni«. Poleg osnovnih principov prijaznega sodelovanja z naravo in medsebojnega sožitja ter pridelave zdrave hrane, so se obiskovalci seznanili tudi s starim kmečkim orodjem in njegovo uporabo, od blizu spoznali tradicionalno kmečko arhitek-

turo ali pa le posedeli v senci pod staro češnjo. Ponudba nekaterih kmetij je vključevala tudi delavnico za najmlajše, ki so svoje umetnine kreirali z raznovrstnimi pridelki, kot so buča, žito, koruza itd. Na spletni strani www.zveza-ekokmet.si lahko najdete vse potrebne informacije o ponudbi posameznih kmetij.

Kaj prinaša škoda po suši v letu 2006

Anton Ješovnik

Veliko papirnatega dela, pomoč pa je prejelo, po podatkih ARSKTRP, le 10000 kmetov. Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja je v ponedeljek, 24. septembra 2007, upravičencem izplačala 10632 odločb za odpravo posledic suše in neurij v letu 2006. Upravičenci so prejeli prvi del izplačil v skupni vrednosti 4,3 milijonov evrov. Agencija bo izdala še okoli 3000 odločb tistim vlagateljem, ki se jim kompenzira dolg iz preteklih let. Gre za dolžnike, ki so prejeli preveč akontacije – predplačil – za sušo oz. naravne nesreče v letu 2003, in točo oz. naravne nesreče v letu 2004).

Od leta 2003, ko je nas rejce na Koroškem suša prizadela tako, da je začelo krme primanjkovati in smo jo bili prisiljeni po zelo visokih cenah odkupovati od tistih, ki živine ne redijo, se sušna obdobja pojavljajo vse pogosteje. Država pa se do kmetov obnaša mačehovsko, saj program odprave posledic škode še ni sprejet, precej kmetov škode še ni dobilo izplačane, nekateri pa morajo vračati že dobljena sredstva, ker so bile ocene občinskih oziroma regijskih komisij domnevno subjektivne. Poleg rejcev živali so prizadeti tudi tisti, ki so sejali žita, saj jim država tako kot lani tudi letos ne bo priznala škode, če ta ni bila ocenjena 14 dni pred spravilom pridelkov.

To, kar se dogaja, ocenjujem kot popoln nesmisel. Te dni prihajajo odločbe za izplačilo škode po lanskoletni suši. Ko sem računal, sem ugotovil, da dobi kmet za hektar trajnih travnih površin, ki ga je lanskoletna suša prizadela od 30 do 40 %, 8,8 evra. Za sto hektarjev torej 880 evrov. Če pa škoda na kmetijsko gospodarstvo ne dosega 239,94 evra, ni nobenega izplačila. Torej rejci, ki imajo manj kot 24 hektarjev površin s 30 do 40 % prizadetostjo, ne bodo dobili nič.

Če pomislimo, da so komisije za oceno škode hodile naokrog ter da so šle njihove ocene potem na republiško upravo za zaščito in reševanje, predvidevam, da so bili stroški postopka višji kot izplači-

lo kmetom. Bolje bi bilo, da bi država pomagala kmetom, da se prilagodijo razmeram, saj vemo, da so se podnebne spremembe pač zgodile in se jim ne bo mogoče izogniti. Skrajnosti bodo vedno večje, suše se bodo izmenjavale s poplavami ... Mi pa zapravljamo denar za razne komisije, kontrole, preglede in tako naprej.

Pa še nekaj: enkrat na leto si kmetje lahko ogledamo mogočne občinske stavbe, katerim suša ne pride do živga, bojim se, da nas bodo v podobnih sušnih letih čakali zastoj, kajti iz dneva v dan je manj kmetij, veliko pa nas razmišlja o zmanjšanju proizvodnje ali celo prenehanju kmetovanja.

Janez Bauer

Oktober naj bo v čebelnjaku mir. Naše čebelice, ki so celo poletje pridno nabirale medičino, si zaslužijo počitek. Le še jasni topli dnevi jih zvabijo na plan, da si pretegnejo krila in v panj prinesejo kapljico vode. Matica ob prvi večji ohladitvi preneha zalegati in čaka na tisti trenutek, ko se bo dan ponovno pričel daljšati.

Čebelar pa še nima počitka. Ob prvi ohladitvi se pojavijo tudi prvi prehladi. Kihanje in smrkavanje nas spomni, da v shrambi poiščemo tisti kozarec z medom, če ga je še kaj notri. Drugače pa brž do svojega čebelarja, da nam napolni kozarce z medom, nas oskrbi s propolisom in cvetnim prahom. Vsem porabnikom želimo čebelarji povedati, da jedo dober med. Ne samo dober, vrhunski, saj čebelarji skrbimo za stalno kontrolo kvalitete, poleg tega pa je naš med iz okolja, v katerem živimo. Če je med najboljši izbor

okolja, najboljši izbor narave, je pomembno tudi to, da je to izbor naše domače narave, ne pa kake kitajske ali ameriške. Naš slovenski med je lahko zgodba o uspehu in to bi zaradi svoje kvalitete lahko tudi postal. Samo predstaviti ga moramo potrošnikom.

Ravno sedaj je v teku dobrodelna akcija, ki se odvija pod geslom »en dan za zajtrk med slovenskih čebelarjev v naših vrtcih«. Slovenski čebelarji smo

se odločili, da en dan, in sicer 16. novembra, obdarimo vse naše otroke v vrtcih z medenim zajtrkom. Vsem vrtcem bomo podarili toliko medu, da se ga bodo do sitega najedli. Zraven bo vsak otrok dobil še zgibanke z nagradno igro, ki otroke v sliki in besedi pouči o pomenu čebel za okolje in o koristnosti čebeljih pridelkov. S to akcijo želimo približati med otrokom, jim vzbuditi skrb za zdravo življenje, hkrati pa želimo s koristnostjo medu v prehrani seznaniti tudi starše. Za to akcijo bomo slovenski čebelarji podarili okrog 1000 kg najkvalitetnejšega slovenskega medu.

V zadnji številki *Slovenskega čebelarja* je preveden zanimiv članek, ki ga je objavila nemška revija za čebelarstvo. Naslov članka je Kako vpliva med na imunski sistem in na zdravje. To je prva medicinska znanstvena študija o vplivih rednega uživanja medu na imunski sistem in na zdravje. Študijo so izvedli štirje zdravniki: specialist medicine dela,

specialist dietetik in dva specialista splošne prakse. Izbrali so petdeset prostovoljcev, ki so med osemtedenskim preizkusom vsak dan redno dodatno uživali po dve jedilni žlici - 50 g naravnega medu. Povzetek rezultatov pravi, da se z uživanjem medu:

- občutno zmanjša obremenitev organizma s prostimi radikali;
 - znatno izboljša imunski sistem in s tem tudi odpornost telesa proti povzročiteljem bolezni;
 - zmanjša naša telesna teža (ker ne uživamo drugih sladkarij, ki so zelo kalorične);
 - izboljša naše splošno počutje (okrepi se kondicija, izboljša kakovost spanja, krči so redkejše, pospešena je prebava);
 - uredijo prebavne motnje in kronično zaprtje.
- Poleg tega pa ni negativnega vpliva na sečno kislino, holesterol, trigliceride.

Podrobnejše informacije o navedeni znanstveni študiji si lahko preberete v reviji *Slovenski čebelar*.

Torej med, ki ga prinesejo naše čebelice, ni kar tako. Zato le veselo do svojega čebelarja, da vam napolni kozarce z odlič-

Takega medu je bilo letos bolj malo.

Vabilo na Regijsko ocenjevanje medu Novo mesto 2007

Cenjene čebelarke, spoštovani čebelarji! Čebelarsko društvo Novo mesto letos že drugič organizira senzorično ocenjevanje medu, ki bo potekalo 27. 10. 2007 pod vodstvom prof. dr. Terezije Golob. Ocenjevanje bo potekalo v skladu s Pravilnikom o senzoričnem ocenjevanju medu.

Vzorci morajo biti oddani v treh steklenih kozarcih z neto maso med 450 g in 500 g ter zaprti z novimi kovinskimi pokrovi. Vsak kozarec mora biti opremljen s prelepko in nalepko, s katere so razvidni

vrsta medu, ime, priimek in točen naslov čebelarja. L (lot) ni potreben, če je rok uporabe zapisan s točnim datumom, ravno tako mora biti zapisana neto masa, rok uporabe in država porekla (medu). Vzorce lahko odda vsak čebelar, ki je registriran in ima vsaj 25 kg medu, ki je enak vzorcu.

Vsak čebelar, ki odda med v ocenjevanje, mora izpolniti izjavo, ki jo najde v oktobrski številki *Slovenskega čebelarja* ali na spletni strani ČZS (www.czs.si).

Za vsak ocenjeni vzorec je potrebno plačati 15 € pristojbine. Vsi ocenjeni vzorci bodo prejeli priznanje in diplomu, šampioni pa bogate nagrade

Vzorci se bodo sprejemali osebno ali po pošti na naslovu: Tine Košmerl, Petelinjek 33, Novo mesto (tel. 07-33-44-191 ali 051-344-512), in sicer od 19.-22. 10. 2007. V primeru pošne pošiljke je potrebno priložiti fotokopijo položnice o plačani pristojbini na računu ČD Novo mesto: 02970-0018301058; naslov: Dolž, Lipnica 15, 8000 Novo mesto. Če boste vzorec

oddali osebno, se pristojbina plača ob izročitvi vzorca.

Rezultati ocenjevanj bodo objavljeni na slovesni prireditvi, ki bo predvidoma 23. 11. 2007 ob 16.00 uri na kmetijski šoli Grm, Sevnno. Ob tej priložnosti bo Čebelarsko društvo ob enem zabeležilo 100. obletnico svojega delovanja, za dobro vzdušje pa bo poskrbel ansambel Korenine.

Podrobne informacije so objavljene tudi na spletni strani čebelarskega društva: <http://cebelarjinm.com>.

Na Koroškem pečemo kakovosten kruh

Darja Jeriček, svetovalka za razvoj podeželja

Na Koroškem imamo deset kmetij, ki imajo kot dopolnilno dejavnost registrirano peko kruha v kmečki peči in pečejo kruh za prodajo. Velika večina kmečkih žena peče kruh za svoje domače, in to zelo kakovosten kruh, kar dokazujejo številna priznanja z državnega ocenjevanja Dobrote slovenskih kmetij, ki ga vsako leto organizira Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije.

Osem kmetic s koroške regije se je letos lahko prvič udeležilo 4. ocenjevanja krušnih izdelkov na avstrijskem Koroškem, ki sta ga organizirala Deželno združenje za neposredno prodajo kmetijskih izdelkov in Zbornica za kmetijstvo in gozdarstvo na avstrijskem Koroškem. Ocenjevanje je potekalo 13. septembra 2007 v prostorih LFI na gradu Krastovic pri Celovcu (Schloss Krastowitz bei Klagenfurt). Svečana podelitev priznanj je potekala v soboto, 13. oktobra, v nakupovalnem centru City Arkaden v Celovcu. Strokovnjaki za ocenjevanje kruha so ocenili kmečki kruh različnih kategorij (klasični kmečki kruh, kruh z oljnatimi semeni, polnozrnat kruh, sadni kruh ...). Kriteriji za ocenjevanje so bili: zunanja oblika, skorja, površi-

na, rahlost, struktura sredice, žvečljivost, vonj in okus. V komisiji za ocenjevanje je sodelovala tudi naša predstavnica Kmetijsko svetovalne službe. Ocenili so 74 vzorcev kruha, od tega jih je 40 dobilo priznanje. S koroške regije je bilo ocenjenih 8 vzorcev in od tega so dobili priznanja vsi razen enega. Podelili so 5 srebrnih priznanj in 2 bronasti, kar je zelo dober rezultat.

Prejemnice srebrnih priznanj so: **Terezija Pečoler**, Sv. Duh 2, 2370 Dravograd, za rženi kruh; **Andreja Pratnekar**, p. d. Jakopič, Onkraj Meže 4, 2392 Mežica, za rženi kruh; **Marjeta Ročnik**, Belšak 9, 2391 Prevalje, za kruh z oljnatimi semeni; **Marija Skitek**, p. d. Kauh, Dolga Brda 15, 2391 Prevalje, za rženi kruh; Turistična Kmetija Kajžer, **Milka Gerdej**, Ob Meži 10, 2392 Mežica, za rženi kruh.

Prejemnici bronastih priznanj sta: **Antonija Podhovnik**, p. d. Likeb, Belšak 6, 2391 Prevalje, za rženi kruh; **Helena Mandl Pavše**, Kopališka 11, 2391 Mežica, za sadni kruh.

Kmetijsko gozdarski zavod Celje, Kmetijsko svetovalna služba na Koroškem čestita vsem kmetijam za pridobljena priznanja in jim želi tudi v bodoče veliko uspeha.

Skupna slika vseh, ki so se udeležile podelitve.

Naše udeleženke na podelitvi, gospa v zelenem je Vida Obid iz Kmečke izobraževalne skupnosti na avstrijskem Koroškem, s katero zelo dobro sodelujemo.

Marjeta Ročnik s Prevalj ob prejemu priznanja

Silva Potočnik iz Brezja, ki je dobila ZLATO PRIZNANJE za kruh.

Nataša Konečnik Vidmar

Kulturno umetniško društvo Monmartre iz Kopra objavlja natečaj za udeležbo na Festivalu humorja. V poštev pridejo zgodbe, humoreske, satire, anekdote, karikature, risbe in stripi. Na razpis se je možno prijaviti tudi z deli v slovenskih narečjih, slengu ali žargonu. Razpis je odprt za mednarodno udeležbo. Vsak

avtor se lahko prijavi z največ tremi (3) deli. Na natečaju lahko sodelujejo osebe vseh starosti, ki pa ne sodelujejo pri organizaciji, pripravi in izvedbi festivala. Sodelujoči na natečaju se zavezujejo, da so njihova dela avtorska in da še niso bila objavljena ali prijavljena na kak drug natečaj. **Rok prijave je 30. oktober 2007.**

Svoja dela pošljite na naslov: KUD Monmartre, Bošamarin 32, 6000 Koper ali na elektronski naslov: natecaj@festivalhumorja.net. Priložite izpolnjeno prijavnico, ki vam jo lahko pošljemo po pošti ali pa jo dobite na spletni strani www.festivalhumorja.net. Med vsemi prijavljenimi deli v posameznih kategorijah bodo avtorjih

prvih petih najbolj izvirnih in duhovitih del po odločitvi žirije prejeli denarne nagrade. Več informacij lahko dobite na telefonski številki 05 6304 994, na elektronskem naslovu kud.monmartre@gmail.com ali na spletnem naslovu www.festivalhumorja.net.

Na »Treski« z Ivanom Hribovškom: Vrnitev iz tišine

Milena J. Cigler

V nedeljo, 30. septembra, sem se na povabilo Literarnega gledališča Treska Mežica (kot že velikokrat) udeležila literarnega popoldneva v gostilni Krebs.

Ko sem se peljala proti Mežici, sem premišljevala, kdo je Ivan Hribovšek. Ni me sram povedati, da zanj še nisem slišala. A pustimo se presenetiti, sem si dejala, saj na Treski še nikoli nisem bila razočarana. In tako je tudi bilo.

Pesmi Ivana Hribovska so nam predstavili trije fantje: Lovro Vreš, Jan Robin in Peter Peruzzi, ki je večer tudi pripravil. Večer je s petjem dopolnila

ženska pevska skupina Gorna iz DU Mežica. Za računalnikom je bil spet Domen Vreš, ki postaja pravi mali mojster projiciranja slike in teksta, finančno podporo pa je ponudila občina Mežica.

Torej, kdo je Ivan Hribovšek? Nadarjen pesnik, rojen 19. 6. 1923 v Radovljici. Po končanem šolanju v Radovljici se je vpisal na škofijsko klasično gimnazijo v Šentvidu nad Ljubljano. Leta 1936 je pesniku umrl oče in od takrat je družina živela zelo skromno. Po letu 1937 je pričel objavljati pesmi v literarnih glasilih Jutrjanja zarja, Domače vaje ipd.

in vzbudil pozornost urednika Janeza Remica, ki je pozneje postal njegov najboljši prijatelj.

Bil je precej aktiven, saj je čez dve leti za kulturno društvo Palestra pripravil predavanja o Ivanu Cankarju, Simonu Jenku in drugih. Predaval je tudi o Villonu in pomagal pri francoskih uprizoritvah, med poletnimi počitnicami sodeloval pri radovljiškem prosvetnem odru, zrežiral krajšo spevoigro Nini in naštudiral recital z Župančičevo Dumo. Konec avgusta je uredil rokopisno pesniško zbirko pod naslovom Pesmice in jih izročil Anici Resmanovi. Iz nepopolno

ohranjenih Domačih vaj iz leta 1940 je znanih le nekaj pesmi: Ljubezenski pesmi, Večerno umiranje in Večer.

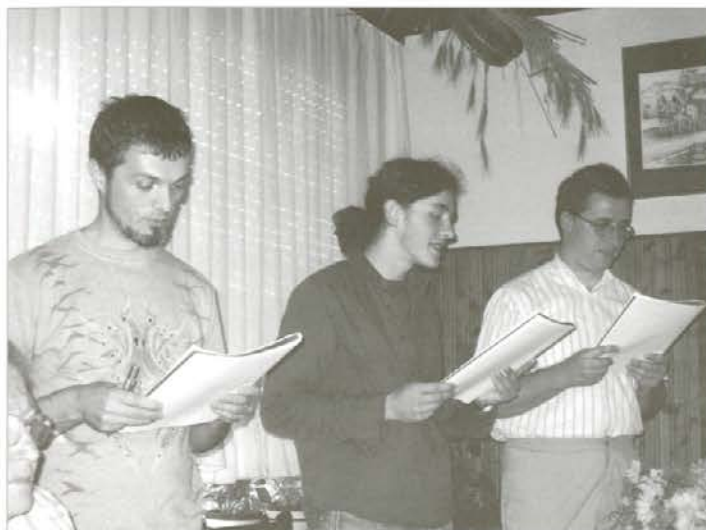
Od 8. do 14. julija se je udeleževal študijskih dni ožje Kocbekove skupine na Trški gori pri Krškem. Bral je svoje pesmi in imel predavanja Pesniška videnja. V jeseni se je poslovil od Škofovih zavodov in se vpisal v 7. razred klasične gimnazije. V letu 1941 se je vrnil v Radovljico, ki je bila pod nemško okupacijsko cono, in prevedel celotno Sofoklejevo Antigono. Naslednje leto je moral zaradi izpopolnjevanja v nemškem jeziku ponavljati 7. razred nemške gimnazije v Kranju.

Pri prvem vojaškem naboru je bil odklonjen zaradi slabega zdravja, a je v odporu sodeloval po svoje: ko je jeseni v Beljaku obiskoval 8. razred gimnazije, je prinašal večje količine papirja za partizanske potrebe, pri Hribovškovih pa so se v Ivanovi sobi sestajali simpatizerji odporiškega gibanja.

Leta 1943 je maturiral na nemški gimnaziji v Beljaku. Posebno pozornost je vzbudil z nalogo o Goetheju. Z Dunaja mu je pisal Janez Remic in pohvalil njegove pesmi. Morda je tudi to vplivalo, da je odšel tja študirati klasično filologijo. Ves dunajski čas si je dopiso-

Akterji prireditve

val z Anico Resman, ki je bila njegova najboljša prijateljica, vendar tudi neuslišana ljubezen. Sredi julija je na univerzi opravil troje izpitov, s čimer je bilo zaključeno njegovo uradno šolanje. Dovoljenja za ponovni vpis ni dobil, zato je skupaj z Remicem v njegovem stanovanju prevajal Ajshila in se ukvarjal z urejanjem svojih pesmi. Živel je vedno bolj osamljeno, se razhajal s stališči okolice glede pogledov na življenje in svet. Nesrečna

smrt Remičevega očeta ob partizanski rekviziciji na Bledu je močno vplivala na Hribovškov odnos do osvobodilnega gibanja.

Konec maja je bil Remic mobiliziran v nemško vojsko, temu pa se je Hribovšek izmikal z beganjem med Radovljico in Dunajem. Konec decembra se je, ker ni hotel ne v nemško vojsko in ne k partizanom, odločil za pristop h gorenjskim domobrancem. Rokopisno zbirko svojih pesmi je pod psevdoni-

mom Marjan Gostiša izročil v hrambo Anici Resman. 10. 4. 1945 ji je sporočil svojo namero, da bi natisnil pesmi v Ljubljani. 15. 4. je bil ubit njegov brat France, na grobu mu

je govoril Janez Remic. 28. 4. je bila njegova postojanka v Kamni gorici v stanju na položaju, kasneje pa se je umaknila proti Brezjam in čez Ljubelj, čemur so sledili kratki begun-

ski dnevi v Vetrinju. Tam je srečal Marjana Tršarja in mu izročil svoje pesmi, ta pa jih je pod grožnjo smrti moral odvreči pred vhodom v teharsko taborišče.

Konec maja je bil Ivan Hribovšek po pripovedovanju Marjana Tršarja vrnjen v Jugoslavijo, in sicer preko Slovenj Gradca v Teharje, od tam pa je bil odpeljan neznano kam.

Vir: Ivan Hribovšek: *Pesmi* (CZ 1990), spremna beseda Ivan PiBernik

Ivan Hribovšek: Prošnja

Prišla si dobra kakor roža k meni,
ki srečna v drago bitje se zazre,
ko trepetaje si jo na srce pripne,
da dvoje pesmi stke se v godbi eni?

O, jaz, ko jaz bi mogel roža biti,
o roža zate, - utrgaj me, pripni
na svoje me srce, da zazveni
ob tebi duša iz najgloblje biti.

O slast razdati se, razdati tebi,
ki slutiš moje sanjano nebo!
ko le srce mi še ostalo bo,
V premeško zemljo, prosim, ga zagrebi.

Da v njej se mu skrivnost bolesti odkrije,
da zadnji in najtišji spev spozna,
potem besedo ti zašepeta,
ki bo prepolna tvoje harmonije.

Jezikovne drobtinice: Malo za šalo malo za »hec«

Marta Krejan, prof.

Tole ni zraslo na mojem zelniku, teh sedemindvajset točk lahko najdete na spletni strani www.alpikor.org in najbrž še kje, se mi pa zdi zelo simpatično in vredno zapisa in objave.

Kako (ne) pišemo

1. Ne pišite preveč pogovorno, zato ko je to lahk mavo avbetno.
2. Vejice naj, bodo tam kamor sodijo. Obstajajo pa tudi, stavki brez vejic.
3. Velike Začetnice Uporabljajte po Pravopisu.
4. Uporabljajte veznike, kateri so pravilni.
5. Ne pozabite občasno obnoviti pravilno uporabo rodilnika.
6. Ko omenjate dve osebe, uporabljajte dvojino.
7. Popačenke iz drugih jezikov

niso cool v lepi slovenščini.

8. Predloga z in s uporabljajte v skladu z pravili.
9. Da nebi kdaj pisali skupaj besed, ki se pišejo na razen ali na sprotno.
10. Če uporabljate tujke, jih uporabljajte akvaduktno.
11. In ne prepogosto začenjati stavka z veznikom ali predlogom. Ker to ni lepo.
12. Pri pisanju pišite tako, da bo to, kar pišete, zapisano za tiste, ki bodo to brali, tako, kot oni pričakujejo; naj jim ne bo nerazumljivo in nejasno, saj tako ne bodo mogli razumeti, kar bi si razumeti želeli. Pišite jasno.
13. Pri pisanju ne uporabljajte vulgarnih izrazov, saj lahko vse zajebajo.
14. Starinske besede so bržčas zanimive in kakopak po-

pestrijo besedilo, vendar v preveliki meri zbog njih besedilo ne zveni dobro nego malone nejasno.

15. Besedilo bo bolj razgibano, če v besedilu uporabljate sopomenke. Tako besedilo je tudi pestrejšo.
16. Ne menjavajte časov po nepotrebem, saj ste s tem, ko boste tako zapisali, naredili veliko slogovno napako.
17. Pridevnike stopnjujemo na dva načina; uporabimo bolj pravilnejšega.
18. Pomnite: za ločilom je vedno presledek, razen če je desnostično.
19. Pred oddajo tekst se enkrat prelgedamo, da izločimo tiparske napake.
20. Če boste uporabljali za prihodnjik pomožni glagol, bo bila vaša tovarišica iz prve-

ga razreda zelo razočarana.

21. Ali res ne gre brez pretirane rabe vprašajev in klica-jev!!!!!!!?!!?!
22. Ogibajte se TZO, ker jih večina zavedenih v CRP ne pozna. OK?
23. Če ne veste, kako tvoriti mestnik, pogledjte, kaj piše o njemu v pravopisu.
24. Pazite na uporabo povratno svojilnega zaimka v vaših pisnih izdelkih.
25. V prid dobremu stilu doma vedno držite SSKJ, da preverite, zakaj je temu tako.
26. Kar se tiče mašil, pravzaprav priporočamo, da se jih v bistvu izogibate.
27. Če ne želite biti nejasno razumljeni, boste obvezno mogli paziti na razlike med glagoloma hoteti in želeti, pa tudi med moči in morati.

Usoda slovenskih fantov v Avstro-Ogrski mornarici

Stanko Hovnik

Koroški pokrajinski muzej Slovenj Gradec in Društvo za raziskavo zgodovine Avstro-Ogrske mornarice s sedežem v Mariboru sta pripravila razstavo z zgornjim naslovom, ki je bila odprta 13. septembra 2007. Glavni razstavnini material so fotografski posnetki panoram obmorskih mest in ladij dvojne monarhije. Z razstavo so želeli obuditi spomin na velikega admirala Antona Hausa, poveljnika avstro-ogrške vojne mornarice v letih 1913–1917, ki je bil rojen leta 1851 v Tolminu, vendar je imel rodbinske korenine v Slovenj Gradcu, obenem pa spodbuditi zanimanje za slovensko vojaško zgodovino in za udeležbo, dosežke in nasploh usodo Slovencev v

različnih armadah skozi zgodovino. Zlasti o njeni udeležbi v 1. svetovni vojni je pred dvema letoma izšla brošura, ki jo je napisal predsednik društva Jože Barovič. O usodi

slovenskih fantov na soški in na drugih frontah vemo razmeroma veliko. Računa se, da je v 1. svetovni vojni padlo okrog 30.000 slovenskih vojakov.

Zanimiv je podatek o skupnem številu vseh Slovencev, ki so služili v avstro-ogrski mornarici od 1867, ko se je dotlej enotna monarhija razdelila na avstrijski in ogrski del, do njenega razpada 1918. V njej naj bi služilo 45.000 mornarjev slovenskega rodu, 9000 podčastnikov, 1200 častnikov, 66 admiralov in 25 oseb na admiralskem položaju, od tega 7 komisarjev - zalednikov, 6 duhovnikov - kuratov, 11 zdravnikov in ladjedelniški inženir.

Razstavo je predstavil predsednik Jože Barovič, dr. med., odprl pa župan Mestne občine Slovenj Gradec Matjaž Zanoškar.

Ob otvoritvi razstave

Grofje Andeški in Slovenj Gradec

Stanko Hovnik

Koroški pokrajinski muzej Slovenj Gradec je v okviru praznovanja 800-letnice rojstva sv. Elizabete Turinjske 28. septembra 2007 v stari orožarni pri cerkvi sv. Pankracija na Gradu nad Starim trgom organiziral stalno razstavo **Grofje Andeški in Slovenj Gradec**.

Ob razstavi sta spregovorila direktorica muzeja Brigita Rajšter in Marko Košan: »Andeško-Meranski grofje in vojvode, bržkone v svojem času najmočnejša bavarska plemiška rodbina, so bili z današnjo slovensko deželo povezani pet generacij ali

približno stoletje in četrt. Prvi, ki ga od Andeških zasledimo v naših krajih, je Bertold II., ki je živel malo pred sredino 12. stoletja (umrl 1151), zadnja pa sta vojvoda Oton VIII. (umrl 1248) in njegov stric Bertold V. (umrl 1251). Andeški so si v tem času lastili obsežne posesti na Kranjskem in na koroško-štajerskem mejnem področju, z nazivom istrskih mejnih grofov in vojvod Meranskih pa je njihov vpliv segel vse do Jadranskega morja. Najpomembnejši središči tega ozemlja, na katerem so ustanovili številne samostane, trge in mesta, sta bili Kamnik

in Slovenj Gradec.

Najpomembnejše poglavje slovenjgraške srednjeveške preteklosti je tako povezano z istrskim mejnim grofom in kamniškim mestnim gospodom Henrikom IV. Andeškim, ki je leta 1228 umrl prav na slovenjgraškem gradu, ter z njegovim bratom in naslednikom oglejskim patriarhom Bertoldom V. Andeškim, ki se je na gradu in v mestu ob Mislinji mudil večkrat, zadnjikrat le dober mesec pred smrtjo, ko je 30. aprila 1251 kot prvega med vsemi, njej v čast ustanovljenimi božjimi hrami, v nanovo pozidanem andeškem

Slovenj Gradcu posvetil cerkev slavni andeški svetniški nečakinja Elizabeti Ogrski.

Poleg novcev iz andeške slovenjgraške kovnice denarja ter redkih stavbarskih fragmentov, ki so bili najdeni v mestu, je Bertold našemu kraju zapustil tudi izjemen arhitekturni spomenik pozne romantike in zgodnje gotike: nekdanjo grajsko kapelo in župno cerkev sv. Pankracija na Gradu nad Starim trgom, ki dopolnjeni z razstavo o veličini bavarske plemiške rodbine zgovorno pričata o njihovem pomenu za Slovenj Gradec in Slovenijo.«

Levo Brigita Rajšter, desno Marko Košan

Razstava Grofje Andeški in Slovenj Gradec

Zlata poroka

Ivan in Štefka Žganec praznovala petdeset let skupnega življenja

Vančy

Bilo je lepo sončno majsko popoldne, ko smo se pričeli zbirati pri Ivanu in Štefki Žganec, po domače pri Kuplenu na Goriškem vrhu nad Dravogradom, da z njima počastimo ta lepi jubilej, zlato poroko. Ko sem ju tako opazoval, kako sta vsa vitalna in pripravljena poprijeti še

za vsako delo, bi jima skoraj ne prisodil, da praznujeta že petdeset let skupnega življenja. A gotovo sta ta radost in sreča sijali z njunih obrazov še posebej zato, ker sta bila ta dan obkrožena s svojimi dragimi; prišli so vsi otroci z družinami ter prijatelji in sosedeje.

Ivan je že kot mlad fant

prišel na Koroško, se zaposlil na takratnem Gradbenem podjetju in na Goriškem vrhu spoznal svojo ženo Štefko. Ivan izhaja iz družine, v kateri je bilo dvanajst otrok, z ženo Štefko pa sta jih vzgojila pet. Dvojčici Sonja in Zdenka smeje povesta: »Pri nas je vedno živahno, vse pomembnejše jubileje radi

praznujemo skupaj, še najraje tu zgoraj pri dediju in bici na Kuplenu, čeprav imamo že vsi svoja domovanja v okolici Dravograda. Res, v družini nas je bilo pet otrok, a nikoli nam ni bilo težko; oče in mama sta vedno bila do vseh pravična.« Ivan in Štefka sta se poročila leta 1957. Obnovila sta hišo in gospodarsko poslopje. Tako je sedaj Kuplenovo priljubljena izletniška točka za Dravograjčane in okoliške rekreativne pohodnike, ki se tu radi ustavijo še posebej zaradi gostoljubnosti gospodarjev ... mogoče tudi zaradi kozarčka domačega jabolčnika.

Radi poudarjamo vrednote družine. Gotovo Ivan in Štefka Žganec predstavljata steber tradicionalne kmečke družine in ni lepšega praznovanja častivredne obletnice, kot v krogu vseh, ki jih imaš resnično rad; kot imata zlata jubilara rada svojih pet otrok, trinajst vnukov in že tri pravnuke.

Lahko bi za pesnikom ponovil: »Trdnemu rodu, ki živi tod, se ni bati prihodnosti!«

Dragima jubilarntoma želim še veliko zdravja in veselja v skupnih druženjih!

Štefka in Ivan med svojimi

Sporočilo v steklenici

Nataša Konečnik Vidmar

Projekt Sporočilo v steklenici ozavešča javnost o sodobnih pogledih na škodo, ki jo povzroča pitje alkohola. Eno izmed osnovnih sporočil je meja malo tveganega pitja alkohola, določena na podlagi znanstvenih raziskav. Ta meja pove, kolikšna je količina alkohola, ki je z medicinskega stališča še nekako sprejemljiva za večino zdravih odraslih ljudi, tako da najverjetneje ne bo povzročila škode na zdravju. To ne pomeni, da je priporočljiva, ampak le sprejemljiva.

Torej: povsem v redu je in normalno, če človek sploh ne pije

alkohola. Za človeka, ki kdaj pije alkohol, velja: čim manj, tem bolje. Če pije v mejah manj tveganega pitja, je možnost, da bo imel zaradi tega težave, majhna. Če pije več, kot je ta meja, se začne bistveno povečevati tveganje za škodo zaradi pitja. Za ljudi, ki so že kdaj v preteklosti imeli resnejše težave zaradi pitja alkohola ali pa jih imajo sedaj, te meje ne veljajo – zanje je najbolje, če se povsem odpovejo alkoholu. Prav tako povsem odsvetujemo pitje alkohola otrokom in mladini, nosečnicam, doječim materam, ljudem z nekaterimi boleznimi (na primer jetrne bolezni, bo-

lezni trebušne slinavke, živčne bolezni, božjast, poškodbe ali bolezni možganov ...), vsem ljudem, kadar upravljajo s stroji, s katerimi se lahko poškodujejo, in vsem ljudem, kadar vozijo avtomobil ali druga prometna sredstva.

Meja malo tveganega pitja alkohola je različna za moške in za ženske. Za zdrave odrasle moške velja: v enem dnevu ne več kot 2 decilitra vina ali ena steklenica piva ali 2 šilci žgane pijače, ob eni priložnosti ne več kot pol litra vina ali 2 steklenici in pol piva ali 1 deciliter in pol žgane pijače, vendar v enem tednu ne več kot en liter in pol

vina ali 7 steklenic piva ali 4 decilitre žgane pijače. Za zdrave odrasle ženske (ki niso noseče in ne dojijo): v enem dnevu ne več kot 1 deciliter vina ali pol steklenice piva ali 1 šilca žgane pijače, ob eni priložnosti ne več kot 3 decilitre vina ali 1 steklenica piva in pol ali 1 deciliter žgane pijače, vendar v enem tednu ne več kot 7 decilitrov vina ali 3 in pol steklenice piva ali 2 decilitra žgane pijače. Projekt Sporočilo v steklenici vodi prim.izr. prof. dr. Marko Kolšek, dr. med., Katedra za družinsko medicino, Medicinska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Metka Marković, dr. med, spec. spl. med

Mesec oktober je mesec boja proti raku dojke. Po celi Sloveniji potekajo številne aktivnosti za osveščanje in opozarjanje na to bolezen, za katero lahko zbolijo tudi moški. Kljub napredku v diagnostiki in zdravljenju v Sloveniji zbolijo za rakom dojke 1000 žensk letno. Največ lahko pri odkrivanju te bolezni naredimo sami, in to z rednim samopregledovanjem.

Koroško društvo za boj proti raku organizira edukativne preglede dojk:

ZD Radlje: vsako prvo in tretjo sredo v mesecu med 13.30 in 14.30 v SA dr. Ivica Podzavnik (tel. števil.: 88 80 351),

ZD Ravne: vsak drugi četrtek v mesecu med 14. do 16. uro v SA dr. Francke Šmid-Borovnik (tel. števil.: 87 05 311),

ZD Slov. Gradec: vsako prvo sredo v mesecu med 18. in 20. uro v SA dr. Metke Marković (tel. števil.: 88 29 279), člani UE Dravograd lahko usluge koristijo v eni od zgoraj naštetih ustanov.

Psihološko svetovanje v zvezi z rakom:

ZD Slovenj Gradec: vsak prvi torek v mesecu od 15. do 16.

ure v prostorih psihološke ambulante - Darja Nabernik, psihologinja (tel. števil. 88 23 590),

ZD Ravne na Koroškem: vsak drugi četrtek v mesecu od 14. do 15. ure v ambulanti psihohigienskega dispanzerja - Mojca Breznikar, klinični psiholog (tel. števil.: 87 05 279).

Danica Ramšak

Ida Robnik

Obrnilo se je že leto, odkar je Danica Ramšak prevzela vaje Koroške kmetijsko-gozdarske zadruge od svojega predhodnika Mirka Tovšaka. Pogumno za žensko, da prevzame tako odgovorno delo v obdobju, ko je kmetijstvo najbolj izpostavljena panoga oziroma je na tem področju potrebno opraviti precej temeljitih sprememb in prilagoditi načela kmetovanja evropskim standardom. Sicer pa ima Danica že kar nekaj izkušenj s področja vodenja, da pa ima veliko energije in sposobnosti obvladovati več zahtevnih del

hkrati, je v svojem življenju že večkrat dokazala. O tem sva se pogovarjali. Najprej sem jo povabila, da se predstavi s kratkim življenjepisom.

Danica:

Rojena sem leta 1962 v Slovenj Gradcu. Osnovno šolo sem obiskovala v Trbonjah, kjer sem živela na kmetiji pri starših vse do leta 1984. Po končani osnovni šoli sem se vpisala na Srednjo ekonomsko šolo v Slovenj Gradcu, ki sem jo leta 1981 končala in se zaposlila v računovodstvu Kmetijske zadruge v Dravogradu. Takrat

sem se vpisala tudi na VEKŠ v Mariboru, kjer sem študirala ob delu in leta 1988 diplomirala na I. stopnji. Po odhodu direktorja Zadruga Dravograd g. Alojza Kaliča sem prevzela njegova dela in naloge. Konec leta 2001, ko so se koroške zadruge združile v enotno Koroško kmetijsko-gozdarsko zadrugo, v katero se je vključila tudi KGZ Dravograd, sem začela z deli in nalogami računovodje Koroške kmetijsko-gozdarske zadruge. Junija 2006 sem se prijavila na razpis za direktorja in avgusta nastopila novo delovno mesto. Življenjskega sopotnika sem našla v domači občini, poročila sem se leta 1984. V letu 1986 se nama je rodila hčerka Janja, ki zdaj že študira v Ljubljani. Ker je hčerka veliko časa preživela ob knjigah, se je tudi meni stožilo po šolskih letih, zato sem se leta 2005 vpisala na Visoko poslovno šolo Maribor, kjer moram narediti še diplomu. Z mojem sva v teh letih zgradila tudi hišo na Meži v Dravogradu, kjer smo nekoliko v stran od vrveža, obdajajo pa nas njive in gozdovi.

Kaj je Koroška kmetijsko-gozdarska zadruga, predstavite nam to pomembno

kmečko organizacijo.

Danica:

Koroška kmetijsko-gozdarska zadruga, z. b. o., Slovenj Gradec, je pravna naslednica Ledine, kmetijsko-gozdarske zadruge, z. b. o., Slovenj Gradec, Kmetijsko-gozdarske zadruge, z. o. o., Prevalje, Kmetijske zadruge, z. o. o., Vuzenica, Kmetijsko-gozdarske zadruge Dravograd, z. o. o., in Kmetijsko-gozdarske zadruge Ožbalt ob Dravi, ki so jo ustanovili člani zadrug s spojitvijo prej navedenih zadrug na podlagi Akta o ustanovitvi na ustanovnih občnih zborih v septembru leta 2001.

Organi KKGZ so:

- občni zbor,
- upravni odbor (predsednik upravnega odbora je hkrati predsednik Zadruga in je v tem mandatu g. Matjaž Krevh iz Dravograda),
- nadzorni odbor (predsednik g. mag. Jože Pratnekar iz Mežice),
- direktor.

Zadruga ima 1024 članov in pokriva koroško regijo in del Štajerske, torej vseh dvanajst občin: Črna, Mežica, Prevalje, Ravne, Dravograd, Slovenj Gradec, Mislinja, Muta, Vuzenica, Radlje ob Dravi, Podvel-

ka in Ribnica na Pohorju. 30. 6. 2007 nas je bilo zaposlenih 139 delavcev, od tega v dejavnosti trgovine 100, na odkupu 19 in na upravi in v računovodstvu 20 delavcev. Zadruga ima zaposlenih 14 invalidov, tako je na podlagi učinkovitih ur zaposlenih le 134 ljudi.

Po celi regiji, ki jo pokrivamo, imamo razpršenih 28 trgovin, od tega je 10 živilskih, ki so pod okriljem delne franšize Mercator, v Slovenj Gradcu imamo tudi mesnico. 18 trgovin pa je neživilskih, od teh je v Radljah ob Dravi ena cvetličarna, v Mislinji pa trgovina s tekstilom.

Na Prevaljah, v Dravogradu, Vuzenici in Slovenj Gradcu imamo organizirane področne zadruga, in sicer tam, kjer so bile pred združitvijo prejšnje zadruga, tako da kmetje in naši člani lahko vse stvari opravijo v svojem kraju. Na teh področnih zadrugah imamo zaposlene odkupovalce za mleko, živino in les, prav tako tudi administrativne delavke, ki delajo obračune za odkupljene proizvode. Kmetje lahko na teh enotah plačujejo svoje fakture, pripravljajo se kompenzacije, prav tako pa lahko preverijo tudi svoje stanje na kontih.

Koroška zadruga se ukvarja pretežno s trgovsko dejavnostjo, ki predstavlja 52 % vseh poslovnih prihodkov, in odkupom kmetijskih in gozdarskih

proizvodov, ki predstavljajo 47 % poslovnih prihodkov. Ostali prihodki so od najemnin in storitev. V lasti imamo precej stanovanj in poslovnih prostorov, ki jih dajemo v najem, da se iz teh prihodkov potem tudi vsaj najnujnejše obnavlja in popravlja.

Ob vstopu v EU so bili sprejeti številni novi predpisi in pogoji za področje kmetijstva. Kako ste se jim prilagodili in kje ste naleteli na težje ovire?

Danica:

Poslovanje Zadruga je bilo potrebno prilagoditi pogojem gospodarjenja ob številnih spremembah, ki se nanašajo na področje kmetijstva ob vstopu v Evropsko skupnost. Trgi s kmetijskimi repromateriali in prodajnimi potmi so se pričeli vedno bolj odpirati, s čimer je prišlo do agresivnih konkurenčnih prodorov na naš nabavni trg, seveda pa nam je bila dana možnost izvoza kmetijskih in gozdarskih proizvodov na evropske trge brez kakršnih koli carinskih omejitev. Poiskali smo tržne poti in ugodne cene predvsem na področju lesa in živine. Tako smo v letošnjem letu pričeli z izgradnjo zbirnega centra za živino, preko katerega bomo lahko opravljali izvoz v tujino. Pogoji v kmetijstvu, odkar smo v EU, se nenehno spreminja-

jo - od uvedbe mlečnih kvot, znižanja cen nekaterim kmetijskim proizvodom, do posledic, ki jih prinaša prilagajanje neposrednih plačil direktivam Evropske unije.

Negativni vpliv, ki ga najbolj občutimo s širitvijo velikih trgovskih centrov, pa nam seveda predstavlja nepremagljivo konkurenco predvsem na živilskem delu trgovskega poslovanja.

Vsi ti pogoji narekujejo prilaganje našega poslovanja novim razmeram na trgu.

Kaj je značilno za območje Koroške oziroma na katera področja kmetijskih dejavnosti bo potrebno vlagati največ prizadevanj?

Danica:

Vemo, da ima Koroška težke pogoje za kmetijstvo, saj je naš

teren predvsem gorat in strm, ni ravnin, kot so v Prekmurju, a naši pridni, delovni koroški kmetje še vedno vztrajajo s proizvodnjo mleka, ki nam na odkupu predstavlja večji del prihodkov, za mlekom sledi živina, nato les in še ostali prihodki, ki izhajajo še iz pridelave semenskega krompirja. Možnost širitve odkupa vidimo predvsem v lesu, saj vemo, da je Koroška zelo gozdnata pokrajina. Gre tako za odkup okroglega lesa kot rezanega in tudi drugih lesnih proizvodov (sekancev itd.).

Pa spregovoriva še malo o drugih področjih, o vašem življenju izven dela. Kaj vas v prostem času zanima? Morda politika, šport, kultura ali kaj drugega?

Danica:

Politično nisem dejavna, nisem članica nobene stranke, rada pa obiskujem kulturne prireditve v domačem kraju, kjer jih ni malo, in tudi v druge kraje, kjer se kaj zanimivega dogaja, rada grem.

Moram reči, da sedaj nimam veliko prostega časa, a če človek hoče, ga najde.

V prostih koncih tedna z možem obiščeva kakšne planine, predvsem v poletnih mesecih se vsako leto podava v italijanske Dolomite.

Ker pa imam okrog hiše tudi nekaj zemlje, moram precej prostih trenutkov vložiti v vzgojo rož in v delo na vrtu. Glede na to, da oba z možem izhajava s kmetij, moram večkrat priskočiti na pomoč tako na kmetijo pri Viedlnu v Trbnjah kot tudi k moževim staršem na Vič.

XV. srečanje upokojenih koroških gozdarjev

Franc Jurač

V nedeljo, 30. septembra, se je pod šotorom v Radljah zbralo okoli tristo upokojenih gozdarjev s partnerji. Svoje srečanje so letos organizirali v okviru občinskega praznika. Po uvodnem nagovoru predsednika Jožeta Logarja je Maks Sušek nazorno in temeljito prikazal gospodarjenje z gozdovi na območju Dravske doline v preteklosti. Dejavnost je spremljal in vodil kot direktor takratnih gozdarskih organizacijskih enot v tej dolini od povojnih let do upokojitve pa tudi še potem.

Kot vedno so tudi letos člani upravnega odbora podelili simbolična darila jubilarantom, ki so dopolnili okrogle obletnice. Celodnevno druženje so gozdarji preživeli ob dobri hrani in pijači, to pa jim je popestril zabavni program z glasbo, ob kateri so se veselo zavrтели. Nekateri so ob veselem klepetu in obujanju spominov zapustili prireditveni šotor šele zvečer.

Direktor Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec Silvo Pritrznik je za vse prisotne imel besedo zahvale.

Upokojenci na svojem srečanju

Prijetno razpoloženi Milada Črnovšek, Jože Logar in Hedvika Šemprimožnik

Predsednik Kluba Jože Logar in župan občine Radlje ob Dravi Alan Bukovnik sta si izmenjala darila.

Gregor Glazer

Štirideset let sem bil zaposlen v gozdarski dejavnosti, precej let tudi v privatnem sektorju kot logar. Lepe spomine imam na ta leta, saj smo bili z delavci kot ena družina. Vesel pa sem, da sem med njimi tudi danes, ko štejem že 97 let.

Marjan Čeru

Takšnih srečanj, kot je danes, se vedno veselim in rad prihajam med svoje nekdanje gozdarske sodelavce. Tudi sam sem bil 38 let zaposlen v gozdarstvu, danes pa, ko že sedemnajst let uživam pokojnino, se rad spominjam let, ki sem jih preživel med sodelavci.

Francka Merkač

V gozdarstvu sem delala več kot zahtevano polno delovno dobo. Med »holcarji« sem bila doma, lahko rečem, da je bila služba moj drugi dom. Zelo sem vesela, da se vsako leto srečamo, kaj rečemo o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti gozdarstva.

Franc Blatnik

Kot vodja gozdarskega obrata v Mislinji imam zelo lepe spomine na ta kraj in ljudi, s katerimi sem živel in delal. Z delom sem bil nadvse zadovoljen, pa tudi z delavci sem imel zelo dobre in pristrčne odnose. Še danes rad zahajam v te kraje.

Razstava buč v Starem trgu

Tatjana Krejan Košan, foto: Ida Robnik

Ljubitelji buč smo 21. novembra pred kulturnim domom v Starem trgu pri Slovenj Gradcu tudi letos postavili razstavo svojih pridelkov z namenom pokazati na veliko raznolikost buč po obliki in okusih. Kot vsako leto smo tudi tokrat pripravili novo bučno jed v pokušino. Tako sta se lanski bučni juhi pridružila dva bučna namaza in še nekaj drugih sladici, ki smo jih pripravile bučne ljubiteljice s širšega dela Koroške.

Vsaki družini, ki je obiskala našo razstavo, smo podarili »bučna semena presenečenja« z mešanimi sortami. To pomeni, da nihče vnaprej ne ve, katera sorta mu bo v nasled-

nji vegetaciji zrasla na vrtu. Eno je pa gotovo, in sicer, da semena niso gensko spremenjena.

Pozivam vse, da vsak po svoji moči podpremo pobudo za

območje Koroške brez GSR in s tem izkažemo spoštovanje do tistih, ki želijo oz. želimo svoje vetrocvetne rastline pridelovati po sonaravni poti, ker se zavedamo, da imamo

naravno sposojeno od svojih otrok. Pisateljica Alma Karlin je nekoč zapisala: »Ta svet je vendarle povsod nam gnezdo in vsako gnezdo lahko postane svet.«

Obiskovalci so z zanimanjem poskušali bučne jedi.

Tatjana se je oblekla v »bučno« oblačilo.

Mala Alma je delila buče obiskovalcem.

Bučna miss

Razstava buč v Starem trgu

Alojz Simetinger

Vsako tako srečanje je zame, kot najstarejšega gozdarja, prijetno doživetje, saj sem v času svojega službovanja prehodil svojo gozdarsko pot od Črne do Mislinje. Vesel in srečen pa sem tudi, da sem lahko danes ponovno poklepetal z mnogimi poznanimi gozdarji, s katerimi sem nekoč delal in smo skupaj obujali spomine na nekdanje dni.

Hedvika Krumpačnik Šemprimožnik

Vse od leta 1945, ko smo v Črni ustanovili gozdarsko enoto Gozdnega gospodarstva, pa do upokojitve sem delala v gozdarstvu kot uslužbenka. Delo, ki sem ga opravljala, je bilo zelo zanimivo. S sodelavci pa smo imeli zelo dobre medsebojne odnose.

»Steljeraja« na Jeglijenkovi kmetiji

Franc Jurač

Na Jeglijenkovi kmetiji v Selovcu pri Dravogradu so pripravili »steljerajo«. Povabili so sosede in tudi druge pristaše tega skoraj že pozabljenega jesenskega opravila na kmetih. Potem ko so v gozdu podrli smreko, jo oklestili in steljo pripeljali na dvorišče, so jo tu na stari način sekali možje in žene. Po končani »steljeraji« pa je gospodar kmetije Zdravko Grilc za vse pripravil dobro kmečko malico z domačimi specialitetami in moštom.

Po končani »steljeraji« je malica zelo teknila.

Pripravljalni odbor

Neumorni gasilci iz Turiške vasi, ki letos praznujejo 80-letnico svojega delovanja na področju zaščite in reševanja, smo bili tokrat pobudniki za organizacijo lokalne razstave jesenskih pridelkov z vrtov in njiv. Pri pripravi razstave so se gasilcem pridružile gospodinje z Brd, iz Turiške vasi in Mislinjske Dobrave, ki so s svojim znanjem in ljubeznijo v dvorani gasilskega doma in pred domom postavile na ogled razne pridelke. Poleg pridelkov smo prikazali tudi staro orodje, ki se je še do nedavnega uporabljalo za spravilo in obdelavo pridelkov. Na razstavi, ki smo jo poime-

novali Jesen, dober dan! smo gasilci pripravili skromne praktične nagrade. Vsi, ki so razstavljali, pa so prejeli pis-mene zahvale.

Ponavadi tam, kjer sodelujejo gospodinje in gasilci, ni nihče lačen ali žejen, tako je bilo tudi tokrat. Lepo jesensko nedeljo, 9. septembra 2007, smo popestrili z druženjem in čudenjem, kako nas vsako leto narava obdari. Naj zapišemo, da je med številnimi pridelki zmagala buča, ki je zrasla na njivi Pepce Ramšak s svojimi »pičlimi« 50 kilogrami.

Za prvič zelo uspešno, naslednje leto še bolj!

Jesen, dober dan!

Razstava gob

Franc Jurač

V Mislinji, na kmetiji Miklavž, so se že osmič srečali navdušeni gobarji od blizu in daleč. Pripravili so razstavo gob, ki jo je obiskal tudi poznan poznavalec in determinator gob Branko Vrhovc iz Horjula.

Spregovoril je o vrstah in užitnosti gob, kar je bilo za vse zelo koristno in zanimivo. Takih srečanj si v bodoče gobarji še želijo.

Srečanje cerkvenih pevskih zborov

Franc Jurač

V cerkvi sv. Florjana v Doliču je bilo po slovesni maši, ki jo je vodil pater dr. Slavko Krajnc, minorit s Ptuja, srečanje odraslih cerkvenih pevskih zborov župnij starotrške dekanije. Nastopilo je dvanajst cerkvenih pevskih zborov, vsak z eno pesmijo, združeni pevski zbori pa so prepevali med mašo.

Hmeljarski »likof«

Franc Jurač

Skupaj z gozdarji so v Radljah ob Dravi praznovali »likof« hmeljarstvu v čast tudi pridelovalci hmelja. Praznovanja se je udeležilo veliko število obiskovalcev. Organizator je pripravil zabavni program s šaljivim skečem.

Šentflorjanski CPZ iz Doliča

Prvi medgeneracijski tabor

Sonja Hovnik Krivec in Jovita Pogorevc Merčnik

Na Centru za socialno delo Slovenj Gradec smo v počitniškem domu v Fiesi pri Piranu v mesecu juniju organizirali prvi medgeneracijski tabor za otroke in starejše. Udeležencev tabora je bilo 24, od tega 11 odraslih, ki so člani skupin starejših za samopomoč Jesen, Sreča ter Jasmin. Sodelujoči otroci, ki jih je bilo 13, pa obiskujejo program Dnevni center v Slovenj Gradcu in Mislinji.

Z uresničitvijo medgeneracijskega tabora smo želeli, da bi se med starejšimi in otroki razvile prijateljske vezi, preko katerih bi se na mlajše lahko prenašala bogata znanja in izkušnje starejših, hkrati pa bi te vezi starejše bogatile z mladostno energijo ter jim lepšale jesen življenja. Za uresničevanje tega cilja smo si še posebej prizadevali, kajti druženje starejših in otrok se nam zdi še posebej pomembno, saj kot pravi Musek (1995, str. 58) na generacijskem prenosu temelji človekov obstoj, razvoj in na njem temelji tudi vsa kultura.

Skupaj preživeti čas smo na taboru namenili ustvarjalni dejavnosti, kjer so si prvi dan vsi udeleženci tabora porisali majice, naslednji dan pa smo topel popoldan izkoristili za kopanje in sončenje. Pri teh aktivnostih so se med udeleženci spletale prijateljske vezi, pomagali so si pri risanju na majice ter skupaj plavali, se masirali in seveda pogovarjali. Vrhunec so zagotovo bile igre brez meja, ki smo jih izvedli na plaži. Pri tem so sodelovali vsi udeleženci, otroci in starejši. Starejši so bili aktivnejši pri miselnih vprašanjih, ki so se nanašala na pregovore in druga ljudska izročila, saj so zaradi oslabljenih telesnih zmogljivosti pri gibalnih aktivnostih težje sodelovali. Zato pa so se pri teh toliko bolj izkazali otroci, kar je še posebej dobro za njihov skladen fizični razvoj, saj zanj potrebujejo veliko naravnega gibanja, preko fizične aktivnosti pa porabljajo tudi energijo, ki je imajo ogromno (Zalokar-Divjak, 2000, str. 24). Na takšen način so se člani posameznih

ekip dobro dopolnjevali, kar se je kasneje pokazalo tudi v tesnih rezultatih.

Ob večerih smo imeli zabavni program, kjer smo izbirali »mistra« in »misico« medgeneracijskega tabora, plesali in peli. Da pa so se udeleženci med seboj dobro spoznali, smo poskrbeli z različnimi družabnimi in interakcijskimi igrami, pri katerih so uživali tako otroci kot starejši. Na takšen

zabaven način so drug o drugem izvedeli marsikatero posebnost, za katero sicer ne bi izvedeli nikoli.

Povratne informacije udeležencev tabora so bile pozitivne, z njim so bili zadovoljni vsi. Želijo si le, da bi naslednje leto trajal dlje kot tri dni, saj jim je v družbi drug drugega zelo lepo. To pa je nam snovalcem programa dalo nove energije in moč za ponovno organizacijo.

Viharnik

Nova stanovanja v Pamečah v enem letu

Stanko Hovnik

V Pamečah je bila 16. 9. 2007 slovesnost, položitev temeljnega kamna za nov stanovanjski blok. Projekt je izdelalo podjetje ARH DEKO, d. o. o., Slovenj Gradec. Izvajalec gradbenih in obrtniških del CMC, d. d., zagotavlja, da bo blok vseljiv v letu dni. Blok bo zgrajen v štirih etažah (od tega klet, pritličje, dve nadstropji in mansarda). Stanovanj bo osemnajst, od tega eno prilagojeno za potrebe invalidov. Velikost stanovanj bo od 41 do 72 m², in sicer od eno- do trisobnih stanovanj.

Neto površina bloka bo 1.520 m² z 230 m² parkirnih prostorov, ki bodo v dveh etažah. Stanovanja bodo neprofitna in se ne bodo prodajala na trgu. Temeljni kamen je blagoslovil Tadej Legnar, župnijski upravitelj župnij sv. Jakoba v Pamečah, sv. Petra na Kronski gori in Šentjanža pri Dravogradu.

Temeljni kamen so vzdali predstavniki izvajalca del, predsednik vaške skupnosti Franc Pečovnik in župan MO Slovenj Gradec Matjaž Zanoškar.

25 let PD Mislinja

Mirko Tovšak

Mislinjsko planinsko društvo letos praznuje 25-letnico svojega obstoja. Leta 1982 se je namreč na pobudo zdravnika in rekreativnega delavca dr. Stanka Stoporka v dvorani Merxa v Mislinji zbralo nekaj nad dvajset ustanovnih članov in na ustanovnem občnem zboru sprejelo statut ter izvolilo svoje predstavnike v organe društva. S tem se je pričelo plodno delo domačih planincev, saj so med tem časom obnovili domala vse planinske poti na njihovem območju, vsakoletno organizirali številne pohode v domače in tuje gore, usposo-

bili preko deset planinskih vodnikov in se vsestransko trudili za afirmacijo domačih planin. Danes društvo šteje skoraj 450 članov pretežno iz domače občine, nekaj pa jih je včlanjenih tudi iz zgornjega dela Mislinjske doline, ki sicer sodi v mestno občino Slovenj Gradec.

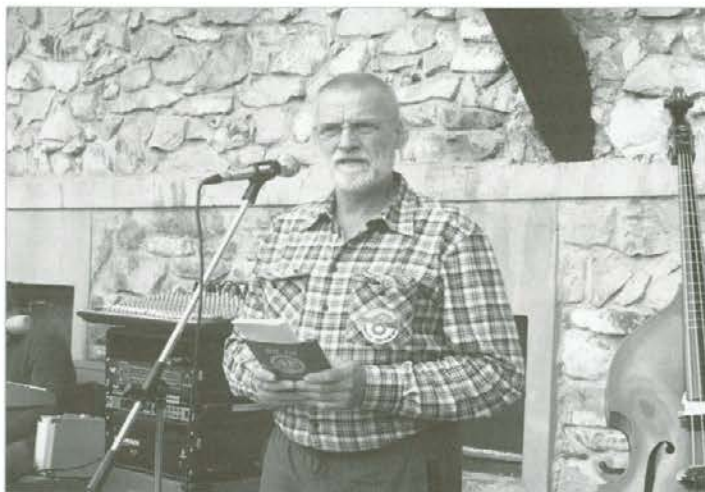
Prvo soboto v septembru so na Srečanju koroških planincev pri Grmovškovem domu na Kopah, kjer se je zbralo preko 300 ljubiteljev planin, proslavili svoj jubilej. Prireditve sta se udeležila tudi podpredsednik Planinske zveze Slovenije g. Rudi Skobe z ženo Marjano

in predsednik Meddruštvenega odbora PZS za Koroško g. Drago Horjak. Najprej je bila

odbora Planinske zveze Slovenije za nesebično delo v domačem društvu.

Takole so prihajali planinci iz Radelj in z Mute na Kope.

Drago Horjak pozdravlja prisotne planince.

maša v spomin na preminule planince pri bližnji kapelici sv. Ane, nato pa je sledila proslava, kjer so nekaterim najbolj zaslužnim planincem podelili tudi posebna priznanja za njihovo delo v planinskem društvu. Tako je Boris Jeseničnik prejel srebrni znak Planinske zveze Slovenije, Franc Bricman, Jože Zaveršnik, Mirko Sušec in Egidij Zaveršnik so prejeli kipce kralja Matjaža, Dora Stoporko, Slavko Krajnc in Jože Hribar pa so prejeli priznanja Meddruštvenega

Na okrogli mizi, ki je bila organizirana ob tej priliki, so spregovorili o pomenu planinstva in planinskih postojank kot sestavnem delu turistične ponudbe na Koroškem. Žal se razen domačega župana in podžupana občine Slovenj Gradec kljub povabilu prireditve niso udeležili župani ostalih koroških občin, čeprav je v 12 planinskih društev z 11 planinskimi postojankami na Koroškem povezanih skoraj 5.000 organiziranih članov. Tako odsotnost županov,

drugih predstavnikov koroških občin in predstavnikov turističnih društev na okrogli mizi daje misliti, da imajo nekateri občinski veljaki in turistična društva povezovanje turizma zgolj na jeziku, ko pa gre za konkretne dogovore in izpeljave, pa nenadoma uplagne vsa njihova vnema. Kljub temu se je na okrogli mizi razvila živahna razprava. Tako je g. Horjak spregovoril o pomenu planinstva za razvoj popotniškega turizma. Vodja markacistov na Koroškem Roman Močnik je povedal, da koroški markacisti urejajo in vzdržujejo skoraj 500 km planinskih poti, poleg tega pa še evropsko pešpot E-6, niso pa zadovoljni s podporo, ki bi jo naj bili deležni s strani lokalnih skupnosti. Na nekaterih razglednih tablah, ki so nameščene na Pohorju, niso vrisane niti najbolj pomembne planinske poti, so pa vrisane številne tematske in turistične poti, na katerih pa je bolj malo pohodnikov. Vili Blatnik je predstavil težave, ki se nanašajo na upravljanje planinskih postojank in na številne administrativne zaplete, ki se ob tem pojavljajo. Zavzel se je za gradnjo čistil-

nih naprav na vseh planinskih postojankah in za vzgled postavil PD Mežica, ki je takšne čistilne naprave že zgradila na vseh treh njihovih planinskih domovih. Oglasil se je tudi najemnik Grmovškovega doma g. Boštjan Paradiž in izrazil svoja pričakovanja v zvezi s sodelovanjem planinskih društev pri vodenju organiziranih skupin pohodnikov na njihovem območju. Predsednik Planinskega društva Mislinja je bil kritičen do neurejenih prostorov pri planinskih postojankah, še posebej tam, kjer so v bližini smučišča. Upravljalci smučišč po končani sezoni puščajo kupe navlake in opreme razmetane okoli planinskih domov, veliko pa je brez ustreznih dovoljenj zgrajenih najrazličnejših pomožnih objektov, ki kvarijo videz v okolici planinskih postojank.

Srečanje je bilo ob lepem sončnem vremenu prijetno, za veselo razpoloženje pa je poskrbel ansambel bratov Avbreht, nakar so se planinci po različnih planinskih poteh v poznih popoldanskih urah vrnili na svoje domove.

V kulturnem sporedu so zapele tudi »Lastovke«.

Udeleženci so z zanimanjem sledili programu.

Odličja MO Slovenj Gradec

Stanko Hovnik

Župan Mestne občine Slovenj Gradec je 19. septembra 2007 na slavnostni seji v Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec podelil občinska odličja.

Plakete Mestne občine Slovenj Gradec so prejeli: Društvo diabetikov Slovenj Gradec, Franc Krajnc, Anton Lakovšek, Območna obrtna zbornica Slovenj Gradec in Počitniški dom Fiesa. Nagrado Mestne občine Slovenj Gradec v letu 2007 je prejel Niko R. Kolar. Naziv častnega občana Mestne občine Slovenj Gradec je bil podeljen Ivanu Uršiču.

Z leve: Franc Krajnc, Anton Lakovšek, Boža Vitežnik Raj, predstavnica doma Fiesa, župan MO Slovenj Gradec Matjaž Zanoškar, vdova častnega občana Ivana Uršiča Joža Uršič, Niko R. Kolar, Darko Hlupič, predstavnik Obrtne zbornice

Viharnik

Mali oglas

Morda imate doma na dvorišču ali v strojni lopi star traktor in ne veste, kaj bi z njim. Iščem ravno takega, čim starejši letnik, ne glede na stanje voznosti.

Pokličite na tel. št.: **041 408 919**.

Stanko Hovnik

Cesta Klevž - II. faza

Ob zaključku del rekonstrukcije ceste Klevž so se zbrali krajani in slovesno odprli prenovljeno cestišče. Trak sta s pomočjo dveh šolarjev prerezala predsednik vaše skupnosti Albert Konečnik in župan Matjaž Zanoškar, blagoslovitev pa je opravil šmarški nadžupnik.

Svečanost ob zaključku adaptacije OŠ Šmartno

Stanko Hovnik

Svečanost ob zaključku adaptacije osnovne šole Šmartno je bila 20. septembra 2007 v šmarški šoli. Nadaljevanje lanskoletnih del po načrtovanih investicijskih vlaganjih v starejši objekt OŠ Šmartno in prizidek se je zaključilo v letošnjih poletnih počitnicah.

Odprli odsek turistične ceste R3

Stanko Hovnik

Pri gostišču Murko Slovenj Gradec so 16. septembra 2007 odprli odsek turistične ceste R3: Murko-Kope.

Slovesnosti se je udeležilo veliko občanov, med njimi župan Matjaž Zanoškar in podžupan Jure Šumečnik. V svojem govoru je župan dejal, da je končana prva faza rekonstrukcije,

ki je zajemala 400 metrov ceste in je bila vredna 743 tisoč evrov. Mestna občina je po sporazumu o sofinanciranju prispevala polovico vrednosti naložbe.

Druga faza prenove ceste na Kope se bo po zagotovilih ministrstva za promet začela v letu 2008.

Zanimivi visokošolski programi Kovivisa

Nataša Konečnik Vidmar

Javni zavod Koroško višje- in visokošolsko središče (KOVIVIS) s sedežem v Slovenj Gradcu je bil ustanovljen leta 2004. Na pobudo Regionalne razvojne agencije za Koroško ga je ustanovilo enajst koroških občin z Gospodarsko zbornico Slovenije in Območno zbornico Koroške. Vodenje je prevzela dr. Silva Roncelli-Vaupot.

Splošni namen ustanovitve je bil razvoj postsekundarnega izobraževanja ter izboljšanje situacije in koordinacija aktivnosti na področju razvoja človeških virov v regiji in s tem soustvarjanje inovacijskega okolja ter povečevanje atraktivnosti regije v slovenskem in evropskem prostoru.

Osrednja aktivnost zavoda je razvoj novih aktualnih visokošolskih programov. Letos bodo pričeli z visokošolskim študijem tehnologije polimerov, v katerega bodo sprejeli trideset izrednih študentov. V Sloveniji so edini izvajalci tega študija, ki je izrazito praktično naravnano (50 % programa predstavljajo vaje, del vaj se izvaja po podjetjih, visokošolski

učitelji imajo bogate praktične izkušnje). Diplomantom bodo poleg modernega in aplikativnega znanja na področju polimernih in drugih materialov ter njihove pridelave, predelave in preoblikovanja posredovali tudi znanja in veščine za ekonomsko ocenjevanje procesov, produktov in projektov, za sodelovanje v timu in vodenje projektov. Ta panoga je v Sloveniji zelo perspektivna, saj se srečujemo s pomanjkanjem visoko izobraženih kadrov na tem področju. K razvoju tega programa so največ prispevali dr. Silva Roncelli-Vaupot, Janez Navodnik in dr. Blaž Nardin.

Poleg tega pa se zavod ukvarja tudi z vzpostavljanjem dislociranih enot višjih in visokih strokovnih šol v regiji. Kovivis bo v študijskem letu 2007/2008 organiziral še tri izredne študijske programe, in sicer: visokošolski strokovni študijski program I. stopnje - Management turističnih destinacij Visoke šole za turizem Portorož Univerze na Primorskem, visokošolski strokovni študijski program I. stopnje Zdravstvena nega Fakultete

za zdravstvene vede Univerze v Mariboru in podiplomski magistrski študijski program II. stopnje Trženje Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani. Vse dodatne informacije dobite

pri Maji Mešl in Aniti Skrivar-
nik na telefonskih številkah 02 88 22 788 ali 031 672 520, po elektronski pošti kovivis@siol.net ali na njihovi spletni strani www.ko-vivis.si.

Svečanost ob ustanovitvi

Voščila

Te dni je praznoval sedemdeseti rojstni dan Franc Krevzel, po domače Komajšter z Zelenbrega. Ob praznovanju mu iskreno čestitajo in želijo še vrsto let sreče in zdravja vsi, ki ga imajo radi.

Pred dnevi je praznovala osebni praznik draga mama, babica in sestra Marija Sušec z Brd. Za praznik ji iskreno čestitajo ter ji želijo še vrsto let sreče in zdravja vsi njeni.

Ivan Uršič

☆1932

†2007

Sredi številnih prireditvev ob prazniku Mestne občine Slovenj Gradec nas je zapustil spoštovani Ivan Uršič, kmetijski inženir, nekdanji direktor Koroške kmetijske zadruge in v treh mandatih predsednik občinske skupščine

Slovenj Gradec.

Žal ni dočakal svečane seje sveta MO Slovenj Gradec (19. 9. 2007), na kateri bi prejel listino in naziv častnega občana. Občinski praznik naše mestne občine je povezan z vsestranskim delom Ivana Uršiča. Ko smo v Slovenj Gradcu praznovali dan OZN (24. 10. 1989), je kot predsednik občine prejel izredno priznanje ZN, listino z nazivom mesto glasnik miru. Tedaj je dnevnik Večer objavil tudi fotografijo o tej svečanosti, pogrešal jo je v svoji vzorno urejeni zbirki. Toda po njegovi smrti sem le našel originalno fotografijo in jo oddal svojem.

Mestna občina Slovenj Gradec praznuje svoj praznik po novem od 1996, kar je zasluga tudi Ivana Uršiča.

Slovenjgradčani in drugi občani Mislinjske doline dobro pomnijo zgodovinski dan 26. junij 1991, dan razglasitve samostojne Republike Slovenije. To je bil čas, ko je s ponosom govoril o novem poglavju zgodovine slovenskega naroda, po svečanosti pa posadil lipo ob stavbi nekdanje občine.

Ivan Uršič ni bil politik, karierist, vendar je bil med občani priljubljen. Odlikovale so ga delovna vnema, poštenost in skromnost, želja po napredku na vseh področjih. Ob občinskem prazniku (1989) je zapisal: »Zanesljivo je le to, da brez dela ne gre, potrebno pa je vedno več znanja in svobodne iniciative, da bomo dohiteli razvitejše. Uspehi na gospodarskem, družbenem in socialnem področju v naši občini so dobri, kar je rezultat prizadevnega dela naših delavcev, obrtnikov, kmetov in izobražencev.«

Drugi pomemben del na njegovi življenjski poti je bilo strokovno delo, skrb za razvoj kmetijstva in zadrugištvo.

Ivan Uršič, za prijatelje je bil Vanč, se je rodil pred 75. leti. Odraščal je v znani kmečki družini, na domačiji Vaupot v Starem trgu.

Uršičev rod je umno kmetoval in skrbel za modernizacijo kmetijstva. Vaupotova domačija je v preteklosti dajala tudi tajnike in občinske župane, organiste in društvene člane. Zato ni čudno, da je oče poslal sina Ivana v srednjo kmetijsko šolo v Maribor, pozneje pa je le-ta diplomiral v Ljubljani in postal univ. dipl. inž. agronomije.

Strokovno delo je opravljal odgovorno kot vodja, nato referent in direktor Kmetijske zadruge Prevalje. Od leta 1970 je bil referent za kooperacijo in kmetijski pospeševalec, naslednje leto je vodil KZ Slovenj Gradec. Od leta 1976 je bil direktor Koroške kmetijske zadruge, ki je imela sedež v Slovenj Gradcu.

Direktor Uršič je imel izostren odnos do materinščine tudi ob poimenovanju TZO (Temeljna zadruga enota), ki so sestavljale tedanjo Koroško kmetijsko zadrugo: TZO Odor Dravograd, TZO Ledina Slovenj Gradec, TZO Trata Prevalje in TOZD (Temeljna organizacija združenega dela) Dravograd.

Zavzemal se je tudi za hitrejši razvoj podeželja. Ob prvem referendumu za samoprispevek (1972) je zapisal: »Za na-

daljnjo modernizacijo in preusmerjanje naših kmetij je dobra cestna povezanost nadvse pomembna. Elektrifikacija naj zajame vsako kmetijo v občini med Pohorjem in Uršljo goro. Električna energija naj požene marsikateri stroj in pospeši razvoj visokogorskih kmetij.«

Rok Gorenšek je ob Uršičevi petdesetletnici napisal: »Človek, ki ga pozna in ve, koliko opravkov ga čaka, se čudi, od kod najde še čas za delo na kmetiji. Saj vsa leta nekaj ureja, preureja, obnavlja in popravlja hišo, drugič hlev, pa melioracije travnikov in tako naprej.«

Po upokojitvi in v času bolezni je v Viharniku in v edicijah gozdnih učnih poti v mestni občini Slovenj Gradec objavil številne zapise o kmetijstvu, o opušenih poljščinah. Pomembna je njegova razprava o kmetijstvu in zadrugištvu v zborniku Šmartno ob 100-letnici (1906–2006).

Ivan Uršič, agronom, javni in kulturni delavec, župan in častni občan MO Slovenj Gradec, je prejel številna priznanja in plakete za razvoj kmetijstva, zlati znak OZ, spominski znak ohranili domovino, vojaška in društvena priznanja. Krajanji vaške skupnosti v Starem trgu in prebivalci Mislinjske doline ga ohranjamo v spoštljivem spominu.

Jože Potočnik, prof.

Spomin

21. oktobra je minilo pet let, odkar si nas za vedno zapustil, naš ljubi in dragi mož in ati

Slavko MERZDOVNIK.

V mladosti svojega življenja si veliko delal in trpel, a prišla je tista ura, ko slovo od nas si vzela. Skromno tiho si živel, za nas si delal in skrbel.

Ni te na pragu več – ni te v hiši, nihče več glasu tvojega prijaznega ne sliši. Zdaj ne trpiš več, ati, zdaj počivaš, kajne!? Sedaj te nič več ne boli. A svet je mrzel, prazen, opuščen za nas,

odkar te več med nami ni ...

Črna zemlja te pokriva, v naših srcih pa je huda bolečina. Srce ljubeče zdaj v grobu spi, nam pa solzijo se oči. odslej nas pot vodi tja, kjer rožice cvetijo in sveče v spomin gorijo!

Njegovi najdražji: žena Marija, sin Peter ter hčerki Natalija in Marijana

Helena Grobelnik

☆1917

†2007

Neskončno težko je pisati besede v slovo. Vsi vemo, da je smrt del življenja, a ko se nas dotakne, nekako okamnimo. Za Ardelovo mamu Heleno se je zemeljsko poletje končalo v sončnem jutru

nedelje, 9. septembra 2007.

Veliko je delala na domači kmetiji, zato niti ni dosti razmišljala o kakšni bolezni, ko pa so ji pred štirinajstimi dnevi odpovedale noge, se s tem nikakor ni mogla sprijazniti, poslovala se je od vsakega domačega posebej in odšla za vekomaj. Doživela je visoko starost, preživela je težke in lepe dni, svojim najdražjim je pustila del sebe in z vso hvaležnostjo se je bodo radi spominjali.

Helena Grobelnik, rojena Kašnik, se je rodila 29. marca leta 1917 pri Zgornjem Troštu na Gmajni v družini z dvanajstimi otroki. Svoja mlada leta je preživela doma, ker pa je bila družina velika, je kar hitro, že z dvajsetimi leti odšla na svoje oziroma v objem in poroko z Ivanom Grobelnikom. Leta 1938 sta kupila Ardelovo kmetijo, na kateri sta pridno zagospodarila. Rodili so se jima trije otroci.

Prvo globoko rano v njenem srcu je zarezalo leto 1948, ko ji je umrl komaj šestletni drugi sin. Najstarejši Ivan je ostal doma na kmetiji, Tone pa živi z družino na Ptuju.

Bili pa so tudi trenutki veselja, kot je ta, ko je iz pipe prvič pritekla voda. Tako je dočakala še pralni stroj, prevoz z avtomobilom, televizijo, telefon in še druge pridobitve sodobnega časa.

Leta 1980 ji je umrl mož, štiri leta kasneje pa snaha. To so bili najtežji trenutki v njenem življenju, a kljub vsem tem dogodkom je Helena ostala vedra in pokončna.

Na strmih pobočjih delo ni bilo lahko, a je vseeno vse počela z veseljem; v delu je našla mir in zadovoljstvo. Skupaj s svojimi se je veselila vseh napredkov in uspehov na svoji kmetiji.

Ko je izvedela za bolezen svoje pravnukinje Alje in potem še za bolezen sina Ivana, jo je zelo prizadelo v njeni duši. Naj zapišem, da je imel Ivan ravno v tednu materine smrti težko operacijo glave v bolnišnici Maribor. Operacijo je dobro prestal in že okreva.

Kljub njeni visoki starosti Heleni let ni bilo videti, saj so njeni domači, še posebej vnukinja Sonja, ki ji je bila v zadnjih tednih v veliko pomoč, dobro skrbeli zanjo.

Naj počiva v miru!

Sinovoma Ivanu in Tonetu, štirim vnukom, dvema pravnukoma ter ostalim sorodnikom izrekam v svojem imenu, v imenu Zveze borcev Slovenj Gradec in v imenu Primestne vaške skupnosti Stari trg iskreno sožalje!

Anton Ješovnik

Zahvala

*Vse ima svoj čas in vsak opravke
ima svojo uro pod nebom;
je čas jokanja in čas smejanja,
čas žalovanja, čas objemanja in čas,
ko se vzdržiš objemanja, čas molčanja
in čas govorjenja, čas rojstva, čas smrti.*

Ob težki izgubi naše drage mame, babice in prababice Helene Grobelnik, po domače Ardelove Lenke z Gmajne, se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in prijateljem za pomoč v najhujših dneh žalosti, za izrečena sožalja, cvetje, sveče in darovane maše. Hvala gospodu župniku Petru Leskovarju za pogrebni obred ter pevcem KD Podgorje za zapete žalostinke. Hvala praporščakom ter govorniku Antonu Ješovniku.

Žalujoci: sinova Ivan in Tone, snaha Zalika, vnukinja Sonja in Valerija, vnuka Boris in Damijan ter pravnuka Alja in Tomaž

Kamor koli se ozremo,
povsod praznina je,
z roko solze si otremo -
vedi, pomenil si nam vse.

25. avgusta mineva pet let, odkar
nas je zapustil

FRANC ROŠER – Grabnerjev oče
iz Srednjega Doliča.

Ljubezen smo tvojo ohranili,
spominom tvojim se poklonili, v
mislih vedno z nami bodeš,

naš dragi mož, oče, dedek in brat.

S hvaležnostjo se spominjamo naukov in dejanj, s katerimi si nam lajšal našo življenjsko pot. Zahvaljujemo se vsem, ki postojijo ob njegovem grobu in mu prižgejo svečko v spomin.

Vsi njegovi

Zahvala

Ob bridki izgubi naše drage žene,
mame in stare mame

Marije Vocovnik, po domače
Krajnčeve mame
z Završ pri Mislinji,

se iskreno zahvaljujemo vsem,
ki so jo spremljali na zadnji poti,
ji darovali vence, cvetje, sveče in
svete maše.

Hvala vsem sosedom, Sešlovim,
Mirkačevim, družini Pavlin, Za-
ponškovic in družini Borovnik s Plešivca. Hvala govorniku
Marjanu Križaju za ganljivo izrečene besede slovesa, gospo-
du župniku Mirku Hrovatu za opravljen pogrebni obred ter
Jerneju Zaveršniku za pogrebne storitve.

**Žalujoci: mož Anton, sin Tone, hčerka Minka z možem
Jankom in vnuka Nataša in Robi**

Franc Grilc, p. d. Vohnet

☆1942

†2007

*Hodil sem po sončnih tratah,
vprašal ptičke, kje si ti,
pa so mi zažvrgolele
in so rekle da te ni.*

V septembrski noči, ko je vse mirno spalo, se je oglasila sova ter milo skovikala in naznanila, da se od nas v mislih poslavlja naš predragi in skrbni gospodar, dober mož, oče in dedek Vohnetov Franc. 21. septembra je za zmeraj zaprl oči.

Franc Grilc je luč sveta ugledal na Vohnetovi kmetiji. Kot najstarejši sin je hitro moral poprijeti za vsako kmečko delo, da je pomagal staršem pridelati živež za veččlansko družino. Poleg staršev je postal steber družine in tako bratje in sestre kot starši so vedeli, da se nanj lahko vedno zanesejo, kar je pokazal s svojim delom in predanostjo kmetiji in domačim. Prav takšen je moral biti mladi gospodar. Čakalo ga je trdo delo, saj je prevzel kmetijo, ki je bila potrebna obnove in popravil. Franc pa se tega ni ustrašil, kar kmalu si je izbral mlado nevesto Šularjevo Micko in skupaj sta se podala na to trnjevo pot. Ustvarila sta si družino s šestimi otroki, ki jih vežeta ljubezen in razumevanje. Lotila sta se obnove gospodarskega poslopa, ki je trajalo dolga leta, saj so bili prihodki na kmetiji skromni. Velika želja, da si olajšata delo na teh strmih pobočjih, jima je dajala moč in tako sta veliko prigarane denarja vložila v nabavo kmetijskih strojev in v modernizacijo. Vohnetova kmetija je imela med prvimi v tem kraju traktor in ostale kmetijske stroje. Z leti je postalo delo nekoliko lažje, pa tudi otroci so jima bili v veliko pomoč. Čeprav sta z ženo kmetijo obnovila, je imel Franc še veliko načrtov za svoje otroke in družino, nikoli mu ni bilo težko kaj postoriti zanje, dal jim je zemljo za hiše v bližini domačije in jim pomagal pri gradnji. Rad je posedal pred njihovimi domovi in z vsakim pokramljal. Otroci so mu zelo hvaležni.

Čeprav so si odrasli otroci ustvarili svoje družine in domove, se je Franc še vedno čutil kot steber te, še večje družine, ki so se ji pridružili vnuki in pravnuki. Vsi Vohnetovi pa so enaki; ko nekdo izmed njih potrebuje pomoč, vsi stopijo skupaj in si pomagajo, saj je oče njihov vzgled.

Delo na kmetiji in skrb za družino pa za Franca, ki je nešteto krat rad priskočil na pomoč sosedom in vsakomur, ki ga je potreboval, ni bilo edino; dolga leta je kot ključar skrbel za cerkev sv. Neže. Kljub vsemu temu pa je imel še vedno nekaj prostih uric, da je vzel v roke harmoniko in zaigral poskočne viže ob raznih priložnostih, kot so bile poroke, »steljeraje«, veselice, včasih pa za svojo družino, da so se po napornem delu malo sprostili.

Še kot otrok se dobro spomnim, kako smo čakali večerov, ko je imel kdo izmed staršev god, da bo zaigral oče na harmoniko pod oknom. On je igral, mi pa smo peli tako dolgo, da nam je včasih že zmanjkalo pesmi, ki smo jih znali. Franc pa je nasmejan rekel: »No, kiro še bomo?« Mi pa smo katero kar večkrat ponovili.

To je le nekaj utrinkov iz njegovega življenja, vsega se seveda ne da povedati, saj je njegovo življenje mozaik nešteti barv in koščkov.

Ne bomo več slišali njegove harmonike, ne bomo več peli ob zvokih, ki jih je iztisnil iz nje; sedaj nema počiva na domači

krušni peči. Zaman bo oko iskalo njegov skrbni obraz ter roka toplo dlan. Ob teh pustih, sivih jesenskih dneh bomo obujali spomine nanj, na njegov trud in s spoštovanjem uživali sadove njegovega trdega dela.

Naj počiva v miru v preranem grobu; njegova duša prebiva v raju, nas pa tolaži misel, da se morda vidimo nekoč med zvezdami.

Zahvala

Ob boleči izgubi našega predragega očeta, moža in dedka

Franca Grilca, po domače Vohneta,
z Vrh

se vsem iskreno zahvaljujemo za izkazano pomoč v teh težkih trenutkih. Hvala za darovano cvetje in sveče, hvala za izrečene besede tolažbe. Hvala duhovnikom za cerkveni obred in vsa zahvala pevcem, ki so ga s pesmijo pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: žena Marija, sinovi Franc, Janez, Srečko, hčerke Danica, Zdenka in Tanja z družinami, vsi vnuki, pravnuki, sestre, bratje ter vsi sorodniki

Antonija Zlodej,
po domače Koh

☆1908

†2007

*Cvetje pomladi razcveta se v krasju,
cvetje pomladi opojno dehti,
v tihi gomili, v večnem brezčasju,
v večni tihoti mirno spi ...*

(Slavko Vetrh)

Tončka Založnik, poročena Zlodej, iz Vitanja je našela kar 98 pomladi. Z lepimi spomini je znala dopolniti svoj večni in izredno močan optimizem, na grenke trenutke je znala opozoriti z veliko mero obzirnosti. Če bi se lahko, bi znala povedati, da so bile lepe v glavnem vse pomladi v njenem življenju, morda bi le malce potarnala nad letošnjo, ki ji je prinesla bolezen.

Zibel je Tončki stekla 16. decembra 1908 na Kohovi domačiji v Komisiji nad Mislinjo. Družina je štela sedmero otrok. V Tončkini rani mladosti so za takrat neozdravljivo jetiko umrli starša in četvero otrok. Ostali so Francek, Tončka in Lojzek. Zdravnik jim je svetoval, naj iz zdravstvenih razmer zapustijo domačo hišo na Pavrovem in se preselijo k babici na Kohovo. Zdravje so si ohranili s trdno voljo in smrekovimi vršički, ki so jih po nasvetu zdravnika jedli z dreves kar z usti, da jih ne bi okužili z rokami, ter s pitjem kozjega mleka. Vsi so preživeli in dočakali izjemno visoko starost.

Leta 1925 se je Tončka preselila k Poteglejevim v Stenico, kjer je bila poročena njena teta. Udinjala se je pri družini Slapernik kot negovalka bolne Rotove mame. Nato se je selila k Šumeju, od tam pa h kamnoseški družini Vester, kjer je ostala osem let. Medtem je spoznala Zlodejvega Konra-

da in se leta 1936 z njim poročila.

Rodili so se otroci Milko, Božo in devet let kasneje hčerka Elica. Družina se je šestkrat selila, leta 1953 pa kupila Bog-narjevo hišo, kjer je izkušena Tončka negovala bolno Bog-narjevo mamo. Svoje otroke sta Zlodejeva vzgajala z zgledi poštenja, delavnosti in skromnosti. Oče je služil kruh za družino s krojaškim poklicem, mama pa je skrbela za go-spodinjstvo in poprijela za številna priložnostna dela.

Leta 1980 sta z možem hišo prodala in se preselila k družini sina Boža, ki si je medtem ustvarila nov in topel dom pod Hriberco.

Petnajst let kasneje je Konrad, ki je bil zadnja leta močno odvisen od ženine pomoči in pomoči Božove družine, umrl. Po moževi smrti se je mami Tončki življenje umirilo in z Božovo družino je preživljala mirno jesen življenja.

Tesno ji je bilo v duši ob spominu na prerano umrlega sina Milka, obraz pa se ji je razjasnil ob pogostih obiskih hčer-ke Elice, enajstih vnukov in sedmih pravnukov. V miru so tekla leta, nam in mami Antoniji. Zaradi častitljive letnice rojstva ji je čas naštel let, s katerimi je prekosila vse občane in zato pred petimi leti postala najstarejša občanka.

27. aprila 2007 pa je mama Antonija v krogu domačih iz-nenada mirno za večno zaspala.

Antonija je bila prijazna, pridna, skromna, delovna ženska. Bila je vesele in iskrive narave, polna vedrega, preprostega duha in optimizma. Za vsakogar je vedno imela pripravljeno prijazno in kleno besedo. Kljub temu da se je precej let svoje-ga življenja selila iz kraja v kraj, se je nazadnje močno na-vezala na Vitanje. Veliko je pomagala v cerkvi in župnišču, dokler je bila pri močeh. Kot babica je ob porodih pomagala na svet številnim Vitanjčanom. S svojim dobrim srcem se je vedno razdajala, zato bo za njo bo ostala velika praznina, ki o bomo delno zapolnili z lepimi spomini.

Franca Sekavčniku
v spomin

☆1928

†2007

8. junija 2007 smo na hotuljskem pokopališču k večnem počitku položili Franca Sekavčnika, po domače Gamprata z Brdinj.

Množica ljudi, ki ga je pospremila na njegovi zadnji poti, je pričala, da je bil zelo priljubljen in spošto-

van Hotuljec.

8. septembra letos bi dopolnil 79. leto svojega življenja, če smrt ne bi hotela drugače. Iz naše srede ga je iztrgala ravno v času, ko se je pomlad umikala poletju, ko je narava diša-la po pokošeni travi in novem senu, ko je delo na kmetijah vsak dan klicalo in vabilo ljudi na polja, na njive, na travnike in v gozdove.

Francijeva življenjska pot ni bila lahka. Po končani osnovni šoli je ostal doma, med okupacijo pa je okusil grozote 2. sve-tovne vojne. Od 10. 4. 1943 do 11. 9. 1944 je bil aktivist na terenu, nato pa je kot kurir v Zapadno koroškem odredu v NOB aktivno deloval vse do osvoboditve. Po vojni je nekaj časa podiral in tesal les, po poroki s sosedovo hčerko Heleno Gorenšek pa se je leta 1954 zaposlil v ravenski železarni kot kovač, kasneje pa je v brusilnici »honal«, kar pomeni, da je natančno in gladko brusil različne cilindre in valje. V sreč-nem zakonu sta se mu rodila sinova Branko in Marko in na oba sta bila z ženo zelo ponosna. Delo v železarni in doma na kmetiji je Franca izčrpavalo, zato je zbolel in se leta 1983 invalidsko upokojil. Ko sta si sinova ustvarila vsak svojo družino, bi lahko Franc in Helena živela bolj brezskrbno, a se je oglasila bolezen, ki je Heleno zadnja leta pred smrt-jo povsem prikovala na bolniško posteljo. Kot dober mož je Franc zanj nesebično skrbel in ji pomagal premagovati vsakodnevne težave. Po ženini smrti so mu žalost lajšali in mu zaradi boleznih pomagali sin Marko, snaha Anica, vnu-kinji Mateja in Marjetka, pomagali pa so sin Branko, snaha Štefka in njuni otroci Branko, Damjan in Petra. Zdravniško pomoč in oskrbo sta mu nudili patronažna sestra Berta Jež in zdravnica dr. Marija Ognjanovič, za kar jima gre najlepša zahvala.

Ob slovesu na hotuljskem pokopališču smo se poklonili nje-govemu spominu, zavedajoč se, da odhaja od nas prijazen in dobrosrčen človek, dober mož in oče, tast, dedek, pradedek, brat, stric, iskren prijatelj in dober sosed. Dokler je mogel, se je rad družil z ljudmi, z veseljem je prepeval, prešal sadje, hodil na kolone, zadnja leta pa je dogajanje okoli sebe spremljal bolj po radiu in televiziji.

Od leta 1947 je bil član PGD Kotlje, kjer je celo še kot vete-ran aktivno sodeloval na tekmovanjih, bil pa je tudi član ZZB Kotlje in nosilec medalje za hrabrost, medalje zasluge za na-rod, medalje koroškega partizana in bronastega znaka OF.

Ob slovesu tega skromnega, a velikega moža sem v imenu KS Kotlje izrekla globoko sožalje vsem, ki so ga imeli radi in ga bodo pogrešali, njemu samemu pa sem zaželela miren počitek v ljubljeni hotuljski zemlji.

*Ugasnila je luč življenja,
se prižgala luč spomina,
v srcu dragih pa ostaja
tiha skrita bolečina.*

Urška Zdovc

Spomin na Milana Žvirca

*Minilo je že leto dni,
ko tu med nami več te ni.
Srce po tebi hrepeni,
na licih še vedno so grenkih solz
sledi.*

*Ni bilo dano dolgo ti živeti,
sredi življenja poti moral si umreti.
Komaj dom, družino si bil si
ustvaril,
ko nenadoma te smrti dih je
udaril.*

*Odšel si tiho, brez slovesa,
tja gori, v nebesa.
Tam mirno zdajle spiš,
v upanju, da ob snidenju z nami se zopet prebudiš.*

Hvala vsem za prižgano svečko, poklonjen cvet na njegovem grobu ali za lepo misel nanj.

Našo globoko žalost bo večno spremljal tihi spomin nate, Milan.

Tvoji najdražji

Franc Vezela

Predsimonova ženska, ki se je imenovala, kot se bo pokazalo s časom, Angela Plesen, je hotela nekaj povedati. Odprla je votlino.

Predsimonova je tista ženska, ki stoji pred Simonom, ko ta čaka pri blagajni.

Trgovina je čudežni tabernakelj.

Za Jezusa je bilo to preveč. Zato ga je vrglo s tira.

V trgovini dobiš vse. V valovih, v zamahih. V navalih. Super attack!

Simonu je bilo seveda jasno, da potrošništvo poraja propad. Dekadenco. Destrukcijo. Duha. Uma. Intelekta. Misli. Neumnost je tako prvič v zgodovini lahko tako odkrito pokazala, da je zmagala.

Dej no, nehi, si nor! O tem bi se dalo reči še kaj drugega.

Simonu je to razmišljanje pomagalo, da je dokaj brezčutno zapravljaj čas pred blagajniškimi pultom. S prepečencem v roki je stal za žensko in se trudil, da je ne bi zadavil.

Angela Plesen je spet hotela nekaj povedati. Kot vsak, ki nima kaj povedati, pa bi rad kaj povedal.

Slišalo se je kot:

– Eeee ...eee, ...zveezdica! Zvezdico!

Kupila je mikser. Zato se je zdaj prodajalka spustila v borbo s kodo in dešifriranjem in dekodiranjem, ko ji je to uspelo, je vidno zadovoljna prešla

na drug, še bolj zahrbtnen posel. Potegniti je treba kartico. To je tvegano dejanje. Že subtilna zadeva! Kar naenkrat se ti stanje v finančah drastično spremeni. Res ne vedno. Pogosto pa.

Kartica se je seveda upirala, ker bila last Angele Plesen, doma iz Volčjega potoka 44. Upirala pa se ni samo zaradi tega, pač pa moramo vzeti v obzir, da je za njo čakal razjarjen Simon, ki je imel eno srečo, da se mu ni mudilo.

Ko je zmagal razum in se je računalnik predal, je prodajalka poiskala nož.

Ali pa so bile škarje? Ni važno. Za tisti čas si je prilastila garancijski list, na katerega je metala: Angela Plesen in tako dalje.

Simonu hoče žolč pozeleneti. A Simon ne pusti.

Nasloni se na pult zraven prepečenca in skupaj z njim ustvari tihožitje. Prodajalki končno uspe spraviti v red zadeve. Udari žig, krepko pritisne in vzorčno odslovi žensko.

Ta bi še kar lajala. Zdaj je seveda užaljena, ker ni vzela prodajalki več časa. Ker si prodajalka ni vzela zanjo dovolj časa.

Simon premakne prepečeneč. To mu uspe nonšalantno, za kaj več tako ni bil sposoben.

– Se opravičujem, ampak morala sem ...

– Kaj! Kaj! Saj niste vi krivi. Sistem. Sistem ga jebe. Garancija

se mora napisat!

– Joooj! Gospa! Zvezdico sem pozabila! Zvezdico! Pozabili ste mojo zvezdico!

Preteklo je še sekund in Angela je pritiskala k sebi zvezdico. Pritisnila bi si jo na prsi! Na lice!

Če ne bi bila stara in grda in povrh vsega zajebana zanamarna pizda, če lahko tako rečem, mater jim vidim! In če ta prostak zraven nje, ki si ne more privoščiti mikserja, ampak zanikrn prepečeneč, ne bi tako afnal zraven.

Pesnika ni strla epizoda pri blagajni.

– In jaz? Jaz imam prepečeneč! Kaj to pomeni? Dobim zvezdico? Zvezdni prah? Košček lune? Lunin krajec? Prazen meh? Jaz ne dobim nič?

– Nad tri tisoč tolarjev!

– Pizdo! Torej nič. Koliko stane ta reč? Premalo, saj vem. Nujno stre človeka prizadevanje po dobrem. To moramo takoj priznati. Poglej, kaj je naredilo s Hitlerjem! Povej ti meni, prijetna prodajalka, kaj je s temi zvezdicami? Lahko to primerjaš z oposumom? S kakšno drugo sorto živali? Se da? Ali z mahom? Lišaji?

Kaj je s to svojatjo, ki zbira zvezdice? Mi lahko zaupaš? Zdaj ni gneče.

– Pa še bo. Ja nič! Zbiraš zvezdice in ko jih zbereš deset, lahko nekaj kupiš. Po polovični ceni.

– In kaj kupiš?

– Kar ti ponudijo za polovično ceno.

– Kdo ponudi?

– Oni!

– Aha. Oni! In kaj ponudijo?

– Razne artikle. Sokovnike, brivske aparate, mikserje, kot je bil prejšnji, fene, pečice, bojlerje, televizorje, avtoradie, kar češ.

– Kaj pa če že imaš vse to?

– Ne moreš imeti!

– Pa če imam?

– Mene to nič ne briga. Jaz delam v blagajni in se ne mešam v zadeve drugih.

Simon je prišel v zadrego.

– Pizdo materno! A so nori? Ne kupujejo zato, ker potrebujejo, ampak ker je za polovično ceno!

Benti! Res izvirna ideja! Nisem dosti pameten, ali pa nisem dobro spal! Nimajo mogoče tudi polovičnih možganov?

Herojska zadeva, takole hoditi po cesti in biti normalen. Lahko takoj postaneš nor. Odpornost je treba vzdrževati in biti na nivoju. Sicer se ti lahko v trenutku poslabša!

Simon bo s Sonjo pojedel topli sendvič, dva in spil C vitamin. To bo moralo zadoščati.

Človek mora stati na realnih tleh. Ampak kaj so in kje so realna tla?

Mislil, da bi vsaki stvari morali dajati pozitivno energijo. Ampak to je nemogoče.

iz hrvaščine prevedel Zlatko Verzelak

OGNJENO ZNAMENJE POD VPLIVOM MARSA, ROJENI V TEM ZNAKU IMAJO PROTI-SLOVNO, A ZELO PRIVLAČNO NARAVO.

Škorpion - poln protislovij - je vir borbe strasti in občutkov. Najbolj izrazita značilnost tega znaka je zadržanost, ki dela osebo skrivnostno. Nikdar ne dopusti, da se prodre v njegove najintimnejše sfere in uspešno skriva napake pred drugimi. Tisto, kar mu vedno daje prednost, je globok in močan nagon, ki mu omogoča, da z lahkoto loči tako laž od resnice kot dobro od slabega. Je zelo občutljiv na simpatije in antipatije drugih, zato se z lahkoto kaže tako dobrega in prijaznega kot na drugi strani hladnega in brezobzirnega.

Škorpionji težko pozabljajo krivice, nesposobni so ignorirati dogodke in dejstva, nikdar se ne nehajo boriti in ne priznavajo poraza. Močni v odločitvah in vztrajni v akciji so sposobni skoncentrirati vse moči za dosego svojega ideala. Obdarjeni so z globokim, finim duhom, vedno odprtim za nove misli, so inteligentni, z veliko ognjeno domišljijo, ki jih dela neukrotljive in vztrajne borce, hrabre in dominantne na vseh področjih. Teh oseb ne smemo izzivati, ker lahko postanejo razjarjene in nasilne.

Kontradiktornosti (protislovja) pa se ne nehajo: ogromna moč

in energija teh oseb dobesedno eksplodirata v trenutku akcije, vendar pa je Škorpion bolj efikasen (uspešnejši) v obrambi kot v napadu, ker je v bistvu

poln dobrote in spoštovanja do drugih. Ima izrazito razvita estetski čut in ljubezen za obliko in detajle. Ne prenaša pa nasvetov in nasprotovanja, sam želi voditi bitko. Nikdar ne potoži drugim, trpi molče; v njegovi notranjosti potekajo težki boji, o katerih nihče nič ne ve. Rad ima svojo moč, vedno ima rad svoj prav, večkrat je upravičen do občutka superiornosti (večvrednosti), saj zna tudi v najtežjih trenutkih ostati hladnokrvn in pokazati zaupanje vase. Ni mu težko soočiti se z napani in nasprotovanjem ljudi, ve, da lahko premaga vse, to pa mu je stimulans za ukrepanje.

V določenih primerih kaže neke vrste manj preganjanja - nenehno ima občutek, da je ogrožen, da ga napadajo in obtožujejo, tako da lahko nekateri ljudje postanejo zaradi tega tudi (v njegovi glavi) sovražniki. Njihova privlačnost jim pomaga, da imajo velik vpliv na druge, vendar pa morajo brzdati svoj strastni karakter, ker se lahko sicer hitro pojavijo nasprotniki.

Razen da imajo sposobnost velikih organizatorjev in poslovezev, se znajo škorpionji izkazati tudi v znanosti, umetnosti in filozofiji, najdemo jih kot kri-

tike, novinarje ali književnike, tudi kot odvetnike ali vrhunske kirurge. Ljubitelji tveganja so in pogosto se spuščajo v nevarne posle, iz katerih pridejo zmagovalci. Njihove investicije se jim skoraj vedno splačajo, ker imajo nagon, da zaznajo, kam sprožiti roko in kako daleč. Kljub vsemu neradi govorijo o svojih denarnih zadevah; kar se tega tiče, so zelo zaprti. Nesreča jih nikdar ne pahne v bedo. Vedno imajo rezerve.

Škorpion je absolutist. To se najbolj opazi pri prijateljstvu - simpatije in antipatije se porajajo nezavedno, takoj pri prvem srečanju. Nimajo radi površnih odnosov, imajo globoka čustva, zato so pravi prijatelji. Ali pa ne. Redko pristanejo na kompromise. Škorpionji nikdar ne izneverijo. Ugodno je biti v njihovi družbi, njihova življenjska sila hitro deluje na druge in že samo njihova prisotnost vlija voljo in novo moč drugim. Ljubijo strastno in ognjevito, ampak njihova ljubezen ni stabilna, kot so oni sami, prehajajo iz ene skrajnosti (močna ljubosumnost) v drugo (neizmerna nežnost). V iskanju idealov pogosto sami povzročajo komplikacije, če pa najdejo primerne partnerja, se bodo zanj na vse načine žrtvovali in ga znali zaščititi, celo razvajati - v zahvalo za zvestobo in zaupanje. So popolni prijatelji v dobrem in zlu. Samo ne raniti njihovega ponosa, ker so to osebe, ki ne pozabljajo.

Telesna konstitucija je vzdržljiva in krepka, vendar podvržena preveč intenzivnemu načinu življenja in tako ruši čvrstost (ignorira znake bolezni). Potrebni so počitki, če ne počivajo, bodo propadli tudi duševno. Najslabše točke: trebuh, spolni organi in redkeje sklepi, nos, možganska ovojnica in grlo. Lahko se spuščajo v izbruhe in v neurejeno življenje, morajo se varovati tobaka in alkohola.

EROTIČNO SENTIMENTALNI HOROSKOP

Niste pasivni, mirni in krotki.

Plašni ste in strastni. Ničesar ne delate polovičarsko. Nimate radi neodločnosti. Vedno greste do konca ali pa se sploh ne spuščate v ničesar. Poraza ne prenašate. V službo vlagate vso svojo energijo. Borbenega duha ste - zmagati za vsako ceno je za vas že obsedenost. Razočaranja in neuspehi vas zelo prizadenejo. Vsemu vlada nagon in vaše najboljše odločitve izvirajo iz nagona (intuicije). Vaši prvi vtisi o ljudeh in stvarih so navadno točni. Ne delate taktičnih in psiholoških napak - sposobnost, da ocenite ljudi, vas dela prepričane vase - če kdo ne misli kot vi, mu delite nasvete ali pa kritizirate. To ljudem ni všeč.

Določene ženske iščejo mir in njihova čustva ter čustvene reakcije spominjajo na tiho vodo. Pri vas ni tako. Vaša čustva so pravi orkan. Zgodi se, da ste se o nekom zmotili, v tem primeru se ljubezen spremeni v sovraštvo in tudi obratno. Čeprav želite biti mirni, vam to ne uspeva kaj prida. Razdirajo vas notranji boji, včasih ste agresivni, brutalni in težko tistemu, ki se znajde vam napoti. Tako reagirate v glavnem za malenkosti in vsakodnevne pripetljaje.

Na pomembnejše zadeve reagirate povsem obratno: zadržite bes in vlagate napore, da obdržite mirnost in se obvladate. Ne more se reči, da ste disciplinirani in da radi jemljete nase obveznosti. Vaš karakter je neodvisen in vse radi počnete po svoje. Ste individualist in večkrat nočete po istih poteh kot ostali. V vas vedno tli nek upor.

V ljubezni ne sodite med ljudi, ki so hladni. Tako kot v življenju, so tudi pri tem vaše reakcije hitre in neposredne - v prvem trenutku občutite neko privlačnost pri človeku. Telesna ljubezen ima za vas velik pomen, zato pri tem igra večjo vlogo telesni šarm pred moralnimi in intelektualnimi kvaliteta. Preprosto rečeno: ne morete se ljubiti, če ne želite. Vaša strast vas uvršča med

tiste, ki imajo moč osvajanja in zapeljevanja, znate pritegniti pozornost.

Mnoge ženske škorpioni, če ravno ne lepote, fascinantno (čarno) delujejo na moške! Ne pojasnen, čuden šarm, ki vibrira v vaši globini, znate dobro izkoristiti. Ko ste prepričani, da vam je nekdo všeč in da vas privlači, vam bo uspelo dobiti ga s tisoč nevidnimi detajli. V tej subtilni (nežni, občutljivi) igri znate do popolnosti izkoristiti vse adute. Tisti, ki ste ga izbrali, ne bo takoj prodril do skrivnosti vaše osebnosti. Zanj boste dolgo misteriozna (skrivnostna) oseba. To bo eden izmed dejavnikov njegove ljubezni. Človek, ki bo želel takoj razkriti vas in vašo dušo, tvega, da vas za vselej izgubi. Lahko bi pomislili, da je ljubezen za vas samo igra in vsi vaši naporji zato, da osvojite partnerja, a ni tako. Čeprav znate uporabljati orožje, počnete to brez slabih namenov. Ste zelo občutljivi in vedno želite vse ali pa nič. Pripravljeni ste se dajati do konca brez predsod-

kov in pomislekov, nesebično, tistemu, ki ste ga izbrali. Izbranec postane središče vašega življenja. Samo on je. Samo on je dostojen, da ga ljubite. Če bi vam nekega dne rekel, da ga boste izgubili, boste odvrnili: prej bi umrl(a), kot to doživel(a). Nikogar ne želite deliti.

Ko se poročite, ne priploveti v mirne vode. Radi imate gibanje, akcijo, obnavljanje. Če je vaš partner miren, boste kdaj pa kdaj razočarani. Naredite sceno, če je treba. Okoli vas mora vreti. Ljubezen za vas ni samo strast, je večni boj. Hočete dominirati ljudem, dogodkom, stvarjem ... Treba je začeti bitko in treba je zmagati. Kam boste prišli? Vse je odvisno od značaja vašega partnerja. Če je podoben vam, ste brez skrbi, da vaš zakon ne bo monoton. Vedno se boste prepirali. Če boste začutili, da je partner močnejši, ne boste ogorčeni. Za zmago vaše ljubezni ste pripravljene pristati na lasten poraz. Če vam partner izkazuje ljubezen in pozornost, boste zvesti in

vdani in strastno boste ljubili. Pomagali mu boste kjerkoli, če je potrebno, lahko vam prepušči del odgovornosti.

Do otrok ne kažete vidnih znakov ljubezni, pač pa ste v stanju napraviti vse, kar je mogoče in se žrtvujete, da jih pripeljete do cilja. Pri vzgoji niste neodločni. Vaša načela so stroga. Želite, da jih otroci spoštujejo, ker se vam zdi, da so v življenju neizbežna.

LJUBEZENSKO ŽIVLJENJE

Ženska
Je zelo ljubosumna in postavlja ljubezen na prvo mesto. Prepolna zahtev in nestalna, a ko najde moškega, ki mu uspe, da jo razume in zadovolji, lahko postane hvaležna, zvesta in vdana partnerka.

Moški

Njegova čutna narava ga žene, da pri izbiri partnerja gleda na telesno in estetsko privlačnost. Zaradi tega so njegove ljubezni burne in kratkotrajne. Šele ko se popolnoma prepriča, da mu

ženska večkratno vrača, lahko do nje postane nežen in prijeten.

SPOLNO ŽIVLJENJE

Ženska

Nagnjena je k nimfomaniji. Verjame, da ni moškega, ki bi zadovoljil njene poltene (čutne) potrebe, zato pogosto menja posteljo. Spolne igrice je ne privlači tako kot samo menjavanje partnerjev. Prednost torej daje kvantiteti, ne kvaliteti. Na normalno pot jo spravi samo moški, ki mu uspe prebuditi v njej popolno žensko, sposobno, da redno doživlja orgazem in da jo pokori z močjo svoje osebnosti.

Moški

V spolnosti išče nemogoče, vrhunec zadovoljstva pa je zanj zlorabljanje in trpinčenje partnerke. Nežni dotik dojk ga nikdar ni tako vzburl kot močna klofuta. Moral bo bolj ceniti občutke in zbiti iz sebe sadistična nagnjenja, takrat bo spolno življenje zanj lepše in vrednejše.

Humor

Zlatko Škrubej

Pregloboko

Med operacijo sestra reče kirurgu: Lepo vas prosim, ne režite tako globoko.

– Zakaj pa ne?

– Ta teden ste uničili že dve operacijski mizi.

Plača

Gost v restavraciji pokliče natakarico: Gospodična natakarica, plačam!

– Kaj pa imate?

– Rojstni dan.

Cepec

Tine pravi sošolcu: Si lahko zamisliš, medtem ko sem igral trobento, mi je sosed s kamnom razbil šipo na oknu?!

– Je pa res cepec ...

– Zakaj?

– Ker te bo zdaj še bolje slišal.

Skromnost

Mihec pride iz šole in reče mami: Mami, kajne da je lepo, če je človek skromen!?

– Seveda sinko!

– Prav, to tudi atiju povej, ko bo sta gledala moje spričevalo ...

Bolečina

Zdravnik pred pregledom vpraša pacientko: Kje vas boli, v prsih ali v glavi?

– V prsih, v prsih. Tisto kar imam v glavi, ni vredno besede.

Reveži

Natakar zagrozi gostu, ki ni hotel plačati kosila: Če ne boste takoj plačali, bom poklical policijo!

– Pa menda ja ne mislite, da imajo ti reveži kaj denarja? Če jim vozniki na cestah ne bi plačevali, bi že zdavnaj propadli.

Ne more vedeti

Tanja vpraša prijateljico Klavdijo: Ali tvoj bodoči mož smrči med spanjem?

– Ne vem.

– Ne reci mi, da še nista bila skupaj v postelji.

– Bila, samo nikoli ne spi ...

Takojšnja diagnoza

Bojan pride k zdravniku in po toži: Ali sem prehlajen ali pa imam nekaj v glavi ...

– Gotovo je prehlad.

Žena

Ženska pride v podjetje in reče vratarju: Javite direktorju, da prihajam.

– Gospod direktor je odpotaval.

– Ne boste me! Jaz sem njegova žena.

– To mi je znano. Vse rečete enako.

Tašča

Marko reče prijatelju: Dam ti deset evrov, če boš šel na železniško postajo počakat mojo taščo.

– Kaj pa, če ne bo prišla?

– Ti jih bom dal dvajset.

Noseča

Lojzka je bila na pregledu pri ginekologu. Ko se vrne domov, reče možu: Dragi, noseča sem!

– Nemogoče! Saj sem vendar neploden!

– Ti že, jaz pa ne.

Viharnik

izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

telefon: 02 88 43 332

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

direktor:

Silvo Pritrznik

glavna in odgovorna urednica:

Ida Robnik

uredniški odbor:

Ida Robnik, Brane Širnik, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik, Marta Krejan, Franc Jurač

lektorica:

Marta Krejan, prof.

idejna zasnova, grafično

oblikovanje in priprava za tisk:

Jože Repas, design

tisk:

ZIP Center d.o.o.
Ravne na Koroškem

avtor fotografije na naslovnici:

Franc Jurač

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Pozdrav jeseni na Foltanovi kmetiji

Franc Jurač

Turistično društvo Mislinja je skupaj z družino kmetije Foltan tudi letos pripravilo za marsikoga pestro popoldne. Domačini so na razstavnih prostorih prinesli svoje »naj« pridelke z njiv in vrtov, organizator je pripravil prikaz striženja ovac, podelili so priznanja za najlepše urejene

kmečke in stanovanjske hiše ter okolje in poskrbeli za dobro razpoloženje s hrano in glasbo. Prireditev je tudi tokrat popestrila ženska konjenica Kresničke; dekleta so v programu dvodnevne ježe privezala konje na Foltanovi kmetiji na ogled obiskovalcem.

Buče s človeško podobo

Viharnik

Kresničke

Prikaz striženja ovac

Laboda iz luščene fižole

Potrebujete premoženjsko zavarovanje z osebno in pravno asistenco?

OPA! Prvič v Sloveniji zavarovanje premoženja vključuje osebno in pravno asistenco za vas in vaše najdražje. Varnost vašega doma smo razširili še na kritje stroškov odvetnikov, pravnih svetovanj, osebnih nezgod, medicinske oskrbe, prevoza v bolnišnico in drugih škodnih primerov. Doma in v tujini!

PE Podružnica Slovenj Gradec, Francetova cesta 7
2380 Slovenj Gradec
tel.: 02/88 12 700, 02/88 12 730, faks: 02/88 12 737
e-pošta: pe-slovenj-gradec@zav-mb.si

PREMOŽENJSKO ZAVAROVANJE
Z OSEBNO IN PRAVNO ASISTENCO

080 19 20 www.opa.si

Škrati

V Gmajni na Zagmajškovem vrhu Dežela škratov je dom postala vsem škratom in vodnemu možu, coprnci, vilam, babici in vsem bitjem, ki v ta del gozda so vselili se.

Žitni škrti dobrim ljudem pri delu pomagajo, z žitom njim kašče napolnijo, slabim pa nagajajo, kjer le morejo. Gozdni škrti v gozdarski koči prebivajo, perkmandeljci pa v rudniku delajo in rove v druge kraje kopljejo.

V svojem domu biva coprncica kuha in čara, zdravilne napitke in kačjo slino ljudem razdaja.

Tudi babica v škratovem gozdu domuje, v svoji koči stanuje. Še jaga baba in pasjeglavci so se v škratov gozd vselili.

Vodni mož prevažal je vodo z Uršlje gore na Pohorje, na Košelovem vrhu počival je. Z zvonjenjem na gori so ga pregnali zato brez vode so ostali, vodnemu možu gre zahvala, da na Pohorju so jezera nastala.

Stanko Hovnik

Viharnik

